

To'on yó'o nákani sa'á ndidaá ña vei koo

Xí'o Juan kuendá sa'á ndidaá ña ni xini na

1 ¹ Ña yó'o kúú ña ni na'a Jesucristo noo ndidaá na xínkuáchí noo ná, ña ni xi'o mií Ndios noo ná sa'á ndidaá ña'a yachi vei koo. Ta ni tanda'á ná iin ángel nákaa tixi ndá'a ná, ni kii na ni na'a na ndidaá ña yó'o noo yú'u, Juan, na xínkuáchí noo Jesucristo. ² Sa'á ñoó xí'o ndaaq yu'u kuendá sa'a ndidaá to'on ni xi'o Ndios nooí, xí'in sa'á to'on ni ka'an Jesucristo, ña kían ni xinií xí'in nooí. ³ Ndicá'án ví na ká'i tuti yó'o, ta ndiká'án ví na seídó'o ña nákanian sa'á ña vei koo, ta nátaán vá'a na ña ini níó ná, dá chi sa kúyati va kuu vei koo ndidaá ña ká'an sa'a.

Ká'an Juan ndisá'án xí'in ndin usá ve'e ño'o kuendá Jesús ñó'o chí kuendá Asia

⁴ Yu'u kúú Juan, ta ká'an yu'u ndisá'án xí'in ndin usá ve'e ño'o kuendá Jesús ñó'o chí kuendá Asia. Ta ná kee Ndios ña maní xí'in ndo'ó, ta ná ki'o na ña kandei va'a ndó. Mií ná kúú ná, ta mií ná ni sa kuu na, ta mií ná kúú na kasaq. Ta dión ta'ani ná kee ndin usá espíritu xí'in ndo'ó, tá'an espíritu ió noo Ndios, noo ió na dándáki na. ⁵ Ta dión ta'ani ná kee Jesucristo xí'in ndo'ó. Ta noón kúú na xí'o ndaaq kuendá sa'á ña ndaaq, ta mií ná kúú na mií noó ni nátki iin íchi noó na ni xi'i, ta iin tó'ón mií ná kúú diní noo ndidaá rey dándáki noñó'o yó'o. Ta mií ná kú'u ini sa'a yo, ta ni dandóo na kuáchi yó xí'in nií ná, ⁶ ta ni ndee na yó kakuu yó rey xí'in duti, dá koni kuáchí yó noo tatá na Ndios. Ta daá kuití ná natiin na ñaño'ó, ta ná dándáki na ndidaá ña'a. Dión ná koo. ⁷ ¡Kande'é ndó! ¡Tein viko káa kixi Jesús! Ta ndidaá tá'an ñayuu koni ñaá xí'in noo ná, ta nda taa ni sa'ání ñaá koni túu ñaá rá noo kii na. Ta ndidaá tá'an ñayuu ndéi iin rá iin ñoo noo kúú ñayuu yó'o kuaki na xí'in ndirá noo ná tá ná kasandaá kuu yó'o. Dión ná koo.

⁸ "Yu'u kúú to'on mií noó xí'in to'on noo ndí'i, ta kúuí na mií sa'a xí'in na noo ndí'i", kaá na kúú sato'o yo. Mií ná kúú ná, ta mií ná ni sa kuu na, ta mií ná kúú na kasaq, ta mií ná kándéé kée ndidaá tá'an ña'a.

Ni xini Juan Jesús, ta ndato nda'o káa na

⁹ Ta yu'u kúú Juan, na kúú ñani ndo, ta ndó'o ta'ani níó yu'u tátó'on ndó'o níó ndo'ó, ta nákaai tixi ndá'a Ndios tátó'on ñó'o ta'ani ndo'ó, ta xí'o ndeé inii tein tándó'ó tátó'on xí'o ndeé ta'ani ini ndo'ó sa'á ña ndítá yó xí'in Jesucristo. Ta sa'á ña dána'i to'on Ndios, xí'in sa'á ña ká'in sa'a Jesucristo, sa'á ñoó ni sa'án ta né'e choon ni dankoo ra yu'u iin yúku iin ini tajo'o noo naní Patmos.

¹⁰ Tein iin kuu nikaxí mií sato'o yoo Ndios keká'ano yóna, daá ñoo
nákaq yu'u tixi ndá'a Espíritu ij ná. Ta kúú niseídó'i chí sata dí'ai ñan
nii ndao nika'an iin tachí ñayuu. Táto'on kio nii ká'an trompeta, kio
dión nii nika'an tachí ñoo. ¹¹ Dá nika'an xí'íín:

—Yu'u kúú toon mií noo xí'íín toon nooo ndí'i, ta kúú ná mií sa'a xí'íín
ná nooo ndí'i. Ta taa kíi yo'o nooo tuti ndidaá ñan ndé'ón kúu, dá tanda'ón
ñá ná ko'an nooo ndin usa ve'e ñoo ñó'o chí kuendá Asia, nooo kúu ñoo
Éfeso, xí'íín ñoo Esmirna, xí'íín ñoo Pérgamo, xí'íín ñoo Tiatira, xí'íín ñoo
Sardis, xí'íín ñoo Filadelfia xí'íín ñoo Laodicea —kaá ná xí'íín.

¹² Dá tá ninandió kooi nisa nde*é*í, nde*á* ndá yoo ká'an xí'íín, ta kúú nixinij ndíta usa candelero nikavaa xí'íín oro, nooo sá ndodó ñatoqon. ¹³ Ta
tein ndin usa candelero ñooo íin iin ná káa táto'on káa ná ninduu taa
ñayuu yóo. Ta ndíxi na iin dá'on káni, ta xínoan nda sa'a ná, ta nákaq
iin vatio oro yu'u ndíká ná. ¹⁴ Ta diniu ná xí'íín idí diniu ná kuxí kachian, ta
ndé'án táto'on ndé'é yio, ta nduchí nódó ná kúú táto'on kio ñoo'o ita.

¹⁵ Ta táto'on yé'e kaa kuaán nidandútira, kio dión yé'e sa'a ná. Ta
táto'on kio ní*i* noo kua'an takuií kua'a, kio dión ní*i* tachí ná. ¹⁶ Ta noo
ndá'a xoo kuá'a ná ñó'o usa tiñooo, ta yú'u ná tánee iin espada, ta ndi
nduú xooan deen. Ta ndato yé'e nooo ná táto'on kio ndato yé'e tá ndií
deen.

¹⁷ Tá nixinij táto'on kio káa na, kúú niyaaiu nda noñó'o táto'on kio
kuéi ná nixi'i. Dá nichinóo na nda'á kuá'a ná sataí, dá nikaa ná xí'íín:

—Osa yú'oon. Yu'u kúú ná mií sa'a, ta yu'u kúú ná nooo ndí'i. ¹⁸ Ta
kúú ta'anii ná daá ió takí. Nixi'i, tído takíu viti, ta daá kuií vá katakij.
Dión ná koo. Ta mií yu'u kómíí nda'á kaqa nooo ñó'o ná kúú ndij, ta kómí
ta'ani yu'u choon nooo ñan kédaá xí'íín ñayuu, dá xí'i ná. ¹⁹ Ta taa ndidaá
ñá nixinon, ta taa ta'ani ndidaá ñan kúu tiempo viti, xí'íín ñan koo chí
noo. ²⁰ Ná ko'in kasto'in xí'ón ndi dándáki ndin usa tiñooo, ta'an kirí nixinon
ñó'o nooo ndá'a xoo kuá'i, xí'íín ndin usa candelero oro ñoo. Ndin
usa tiñooo ñoo kúú ndin usa ángel kómí choon sata ndin usa ve'e ñoo'o
ñó'o chí kuendá Asia, ta ndin usa candelero oro nixinon ñoo kúú ndin
usa ve'e ñoo'o ñoo.

Tánda'á Juan toon nika'an Jesús kua'an noo ná kúú kuendá ná ndéi ñoo Éfeso

2 ¹ Taa ñan ko'in ka'in xí'ón nooo iin tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an
nooo ángel kómí choon sata ñayuu kúú kuendá yu'u ndéi ñoo
Éfeso, ta ka'on xí'ín ná: “Ná ñó'o ndin usa tiñooo nooo ndá'a xoo kuá'a, ná
xionoo tein ndin usa candelero oro ñoo kúú ná kaá di'a xí'íín ndó: ² Saná'á
ná'á yu'u ndidaá ñan kée ndo'ó, ta ná'á ta'ani yu'u ñan ndí'i ini ndo
kéchóon ndó, ta ná'á ta'anii ñan xí'o ndeé iní ndo nooo tandó'ó ndó'o ndó.
Ta ná'á ta'anii ñan kékini ini ndo xiní ndo ñayuu kíni. Ta xírndodó ndó
taa kaá kúú apóstol, tído ko ta'ón ñaá kúú rá, ta kándaq ini ndo ñan kúú

rá ta to'ón. ³ Ta ndó'o nío ndo, ta xí'o ndeé iní ndo, ta ndí'i ini ndo kéchón ndó noo yú'u sa'á ña kóni ndo yu'u, ta ko sá tuu ta'on ndó.

⁴ Tido ká'an kuachii noo ndo sa'u iin ña'a, chi ko kóni ka ndo yu'u táto'on kí'o ní sa kóni ndo yu'u nda míi sa'u. ⁵ Sa'á ñoó ndisaa ini ndo ndeé ní kuei ndó noo ña ko kóni ndo yu'u, ta nandikó iní ndo sa'á ña kée ndó dión. Ta nandió kuei ndó kee ndó ña va'a táto'on ní sa kee ndó nda míi sa'u. Dá chi tá koó, dá kían saa yachii noo ndeí ndó, ta dítá va yu'u candelero ndo noo fían. ⁶ Tido iin ña va'a kée ndó kián ña kékini ini ndo xini ndo ña kée na kúu kuendá nicolaítas, ta kí'o dión ta'ani ndó'o yu'u xí'ín ná. ⁷ Ta na ió do'o, ná kueído'o na ña ká'an na kúu Espíritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ño'o chí kuendá Asia. Ta noo na ní xi'u ndeé iní ní xínkuei nda noo ndí'i, noon kúu na kí'oi ña keí ná kui*i*kána noo yíto, yiró xí'o ña kataki chíchí ñayuu. Ta yíto yó'o kúu ra íin me'í noo ndato káa noo ió Ndios."

Tánda'á Juan to'ón ní ka'an Jesús kua'an noó ná kúu kuendá ná ndeí ñoo Esmirna

⁸ 'Ta taa ta'ani ña ko'íin ka'íin xí'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kuendá yu'u ndeí ñoo Esmirna, ta ka'on xí'ín ná: "Na kúu míi sa'u, na kúu noo ndí'i, na ní xi'i, ta ní nataki na kúu na kaá di'a xí'ín ndó: ⁹ Sa ná'á va yu'u ndidaá ña kée ndo'ó, ta ná'á ta'ani yu'u táto'on kí'o kúnda'í ndo ñayuu yó'o, va'ará na kuíká va kúu ndó noo Ndios. Ta ná'á ta'anii ña ká'an ndava'a na kaá kúu na Israel xí'ín ndó, tído ko ta'ón ñaá kúu ná, dá chi kúu ná iin tu'u ndíta xí'ín ña u'u. ¹⁰ O sa yu'u ndo ndidaá ña veí ndo'o ndó. Ta kaá ta'ani yu'u xí'ín ndó ña ko'on ta'ani ña u'u taán dao ndo'ó ve'e ká, dá kexíxian xí'ín ndó, ta uxi kuu kendava'an xí'ín ndó. Kandita ndaaa ndo xí'íin nda noo kuu ndo sa'í, dá kían kí'oi iin corona noo ndo, ña kúu ña kataki chíchí ndó. ¹¹ Ta na ió do'o, ná kueído'o na ña ká'an na kúu Espíritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ño'o chí kuendá Asia. Ta noo na ní xi'u ndeé iní ní xínkuei nda noo ndí'i, noon kúu na o kuíta'on ta'ándá kúu uu."

Tánda'á Juan to'ón ní ka'an Jesús kua'an noó ná kúu kuendá ná ndeí ñoo Pérgamo

¹² 'Ta taa ta'ani ña ko'íin ka'íin xí'ón noo iin ka tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kuendá yu'u ndeí ñoo Pérgamo, ta ka'on xí'ín ná: "Na tánee espada yú'u, ña deen ndi nduú xoo, mií ná kúu na kaá di'a xí'ín ndó: ¹³ Sa ná'á va yu'u ndidaá ña kée ndó, ta ná'á ta'ani yu'u ña ndeí ndó mií ñoo noo dándáki ña u'u. Tido ndíta toon ij va ndó xí'ín yu'u, ta ko ní dánkoo ta'on ndó ña kándéé iní ndo yu'u, va'ará ní xini xí'ín noo ndo ní sa'ání ñayuu Antipas, tá'an ra sa kásto'on ndaaa to'in noo ñayuu. Dión ní ndo'o ra ñoo ña u'u xaan. ¹⁴ Tido ká'an

kuaqchi yu'u noo ndo sa'a dao ña'a, da chi ño'o dao na kúu kuendá Balaam tein ndo'o. Ta sa na'a va ndo ña ta yó'o sa dana'a noo Balac ndi kee ra kexíxi ra xí'í na ñoo Israel, sa'a ñoo ni ya'a na ni seí na koño kíti, ña dóko ñayuu noo yoko na, ta ni ya'a ta'ani na ni kee na kuaqchi xí'í na ko kúu yíí na, xí'í na ko kúu ñadi'í na. ¹⁵ Ta ño'o ta'ani na kúu kuendá nicolaítas tein ndo, ta kekini ini yu'u xinií ña dana'a na. ¹⁶ Sa'a ñoo nandikó kíti ini ndo sa'a kuaqchi kée ndo, da chi ta koó, yachi va saa yu'u noo ndéi ndo, da ka'áníi ñayuu yó'o xí'í espada tánee yú'í. ¹⁷ Ta na ió do'o, na kueído'o na ña ká'a na kúu Espíritu ij xí'í iin ra iin ve'u' e ño'o ño'o chi kuendá Asia. Ta noo na ni xi'o ndée ini ni xinkuei ndq noo ndí'i, ko'in ki'o maná, ña ió de'e induú, keí na, ta ki'o ta'ani*ii* iin yuu kuxí ló'o noo iin ra iin na, ta noo yuu ñoo kanda'a iin kuu saá. Ta ni iin tó'ón ta'oni*on* dao ku ñayuu o kána'a ndá kuu kían, sava'a iin tó'ón na ni natíi*in* ña kana'a."

Tández'á Juan to'oni*on* ni ka'án Jesús kua'án noo na kúu kuendá na ndéi ñoo Tiatira

¹⁸ "Ta taa ña ko'in ka'in xí'ón noo iin ku tuti, da tanda'ón ña na ko'án noo ángel kómí choon satá ñayuu kúu kuendá yu'u ndéi ñoo Tiatira, ta ka'on xí'ín na: "Na kúu de'e Ndios, na tóon nduchí noó tátó'on tóon ño'ó itá kéi, na yé'e sa'a tátó'on ki'o yé'e kaa kuaán nidandútí ra, noon kúu na kaá di'a xí'ín ndo: ¹⁹ Sa na'a va yu'u ndidaá ña kée ndo, ta na'a ta'ani yu'u ña kóni ndo yu'u, ña xinkuáchí ndo noo yu'u, ña xi'o ndée ini ndo noo ndidaá ña'a. Ta va'a ku ví kéchóon ndo noo yú'u viti o duú tá mií sa'a. ²⁰ Tido ká'án kuaqchi yu'u noo ndo sa'a dao ña'a, da chi sóno ndo noo Jezabel, ña kúu profeta to'ón, ña kían dana'án noo ndo. Ta sóno ta'ani ndo ña dánda'í ña'a yó'o ta xinkuáchí nooí, da ya'a ra kee ra kuaqchi xí'ín na ko kúu ñadi'í ra. Ta dánda'í ta'anián ra, da ya'a ra seí ra koñó kíti, kirí dóko ñayuu noo yoko. ²¹ Ta ni sonói ña kían na nandikó inían, tido ko kóni ta'ani vaán nandikó inían, chi kée ij vaán kuaqchi xí'ín ta ko kúu yían. ²² Sa'a ñoo ko'in dánkao ñaái noo xito kandu'án ndo'án kue'e, ta ki'o ta'ani*ii* ña ndo'o nío ndidaá ra kée kuaqchi xí'án tá na o nándikó ini ra sa'a kuaqchi kée ra xí'án. ²³ Ta ko'in dárkue'i ndidaá na ndíta xí'án, da kuu na. Ta ndidaá ñayuu kúu kuendá yu'u na kandaa ini ña yu'u kúu na kátón*í* ini ndi nákani ini ñayuu xí'ín ña kátoó na kee na, ta na chiya'avii iin ra iin ñayuu tátó'on ki'o ká choon nikee na.

²⁴ "Tido dao ku ndo'ó ndéi ñoo Tiatira, ko tái ta'oni*on* ndo sa'a ña kée na kúu kuendá Jezabel, ta ko kándísa ndo ña chínaní ñayuu ña ndíchí xí'o ña u'u. Sa'a ñoo ko sa'ándá kai ni iin ku choon noo ndo. ²⁵ Sava'a ña kóni*ij* kían koo ini ndo kuita toon ndo xí'ín ña kándéé ini ndo yu'u ndq ná kasandaá kuu nandió koo tukui. ²⁶ Ta noo na ni xi'o ndée ini ni xinkuei ndq noo ndí'i, tá'an na sa kee ña kóni yu'u ndq noo ndí'i kuií,

noón kúú n̄a ko'ón yu'u k̄i'oi choon noo, dá dándáki na iin rá iin ñoo ñayuu yó'o.²⁷ Ta xí'ín vara k̄a dándáki na ñoo ñoó, ta ko'ón n̄a dákuáchi nañan tátō'on ki'o cháchi k̄idi ñó'o, chi k̄i'oi choon noo ná tátō'on n̄i xi'o tatái choon noo miíí,²⁸ ta ko'in ki'oi iin k̄imi ndato tóon na'a noo ná.²⁹ Sa'á ñoó, n̄a ió dō'o, ná kueídó'o na ña ká'an n̄a kúú Espíritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia."

Tández Juan to'on n̄i ka'an Jesús kua'an noó n̄a kúú kuendá n̄a ndéi ñoo Sardis

3 ¹ "Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in xí'ón noo iin k̄a tuti, dá tanda'ón ña ná ko'an noo ángel kómí choon s̄atá ñayuu kúú kuendá yu'u ndéi ñoo Sardis, ta ka'on xí'ín ná: "Na kómí ndin usa espíritu Ndios, n̄a ñó'o ndin usa t̄ñoo noo ndá'a, noón kúú n̄a kaá di'a xí'ín ndó: Sa ná'a vá yu'u ndidaá ña kée ndó, ta ná'a ta'anii ña kaá ñayuu ña takí ndo xí'ín ña kándisa ndó, tído k̄o tákí ta'on ndó noo yú'u.² Sa'á ñoó kaño'o ini ndo, ta kandaa ndo ña kua'an naá noo ndo, dá ná o naá chichíán, dá chi ni k̄andaa inii ña k̄o kéndísá'ano ta'on k̄a ndo noo Ndios tátō'on ki'o kóni n̄a kee ndó.³ Kua'án ndo ndisaq̄ ini ndo ndá kián n̄i natíin ndó, ta ndá kián n̄i seídó'o ndó, ta kua'án ndo kee ndó ña, ta nandikó iní ndo, chi ni ya'a ndó noo Ndios. Kandei nduu ndo, dá chi tá k̄oó, dá kían saai noo ndéi ndó tátō'on kée iin t̄a kui'íná, ta natíin ndakánai ndo'.⁴ Tído ndéi ta'ani dao ñayuu ñoo Sardis xaan, ta k̄o ní dáyako ta'on na dá'on ná, chi k̄o ní dáyako n̄a mií ná xí'ín kuachi. Sa'á ñoó kandii na dá'on kuxí kanoo na xí'ín yu'u, dá chi ió íchí ná koo na dión sa'á ña n̄i sa ndaa n̄a mií ná.⁵ Ta ndi ndáa n̄a n̄i xi'o ndeé iní n̄i xinkuei nda noo ndí'i, noón kúú n̄a nandixi dá'on kuxí, ta o dándoo ta'on yu'u kuú ná noo libro noo kándodó kuú n̄a n̄í ña kataki chichí, ta nakoni yu'u n̄a, ña kúú ná ñayuu miíí, noo tatái Ndios xí'ín noo ángel kéchóon noo ná.⁶ N̄a ió dō'o, ná kueídó'o na ña ká'an n̄a kúú Espíritu ij xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ñó'o chí kuendá Asia."

Tández Juan to'on n̄i ka'an Jesús kua'an noó n̄a kúú kuendá n̄a ndeí ñoo Filadelfia

⁷ "Ta taa ta'ani ña ko'in ka'in xí'ón noo iin k̄a tuti, dá tanda'ón ña ko'an noo ángel kómí choon s̄atá n̄a kúú kuendá yu'u ndéi ñoo Filadelfia, ta kaaon xí'ín ná: "Di'a ká'an n̄a ij, n̄a kúú n̄a ndaa, n̄a kómí nda'á k̄a rey David, n̄a sónó, ta k̄o íin ta'on kandeé kadi, n̄a sadí, ta k̄o íin ta'on kandeé konó, noón kúú n̄a kaá di'a xí'ín ndó:⁸ Ta sa ná'a vá yu'u ndidaá ña kée ndó. Sa'á ñoó kaái xí'ín ndó ña sa n̄i nono vá yé'é noo ndo, ta k̄o íin ta'on kandeé kadi ña. Ná'í ña cháá vá ndakí ndo, tído ndíta ndaa ndo xí'ín to'in, ta k̄o ní ndata ndo sa'a yú'u.⁹ Kana'á ndó ña ko'in naki'oi n̄a kúú kuendá ña u'u noo ndá'a ndo, tá'an n̄a kaá ña kúú ná n̄a Israel, tído k̄o t̄a'ón ñaá kúú ná, ñayuu to'ón vá kúú ná. Ta tanda'í

nā kasaā nā kakuita xití ná noó sa'a ndo, ta nakoni nā ñā miían ndaā kú'ü inii sa'a ndo.¹⁰ Ni kee ndó choon ni sa'andai noo ndo, chí xí'o ndeé iní ndo ndíta toon ndó xí'ín yu'ü, sa'a ñoo kandaa va'a mií yu'ü ndo'ó noó tændó'ó kini vei noó ñayuu ndéi ñayuu yó'o, chí xí'ín tændó'ó yó'o ko'in korndodói ndidaá ñayuu ndéi noñó'o.¹¹ Yachi vá saai. Kua'án ndo tiin toon ndó ñā ndaā kándisa ndó, dá kían ná d'a ni kandeé dao kā na naki'in na corona kánian ni'i ndo.¹² Ta nā ni xi'o ndeé iní ni xinkuei ndā noo ndí'i, nā yó'o kúú nā ko'on yu'ü chikatai kakuu na tát'on iin di'ín kandita katuu ve'e ño'o Ndios, ta ni iin kuu tā'ón o kándoo na sata vé'e. Ta sata mií ná ko'in taai kuu Ndios xí'ín kuu ñoo Ndios, ñā kúú ñoo Jerusalén saá, ñā kían konoo vei nda induú noo ió Ndios, ta taa ta'anii kuu saá kakomí miíi sata ná.¹³ Nā ió do'o, ná kueídó'o na ñā ká'an nā kúú Espíritu ii xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ño'o chí kuendá Asia."

Tánda'á Juan to'on ni ka'an Jesús kua'an noó nā kúú kuendá nā ndéi ñoo Laodicea

¹⁴ 'Ta taa ta'ani ñā ko'in ka'in xí'ón noo iin kā tuti, dá tanda'ón ñā ná ko'an noo ángel kómí choon satá ñayuu kúú kuendá yu'ü ndéi ñoo Laodicea, ta ka'on xí'ín ná: "Mií nā dákinkoo to'on Ndios, noón kúú na xí'o ndaā kuendá sa'a ñā ni xini nā, ta ká'an nā ndino'o ñā ndaā, ta kúú ná yo'o ndidaá ñā'a ni kava'a ió ñayuu yó'o ni kee Ndios, nā yó'o kúú nā kaá di'a xí'ín ndó:¹⁵ Sa ná'a vá yu'ü ndidaá ñā kée ndó, ta kō víxi ndó xí'ín to'in, ta ni kō líní ndó xí'án. Va'a kāan iin íchi ná koo víxi ndó, o iin íchi ná koo i'íní ndó xí'án.¹⁶ Dá chí sa'a ñā vaá óon yí'i yókó ndó xí'ín to'in, sa'a ñoo ko'in ndusai ndo'ó, chí kō víxi ndó, ta ni kō líní ndó xí'án.¹⁷ Dión kaái xí'ín ndó, dá chí kaá ndo ñā kúú ndó nā kuiká, ñā ni kandeé ndó ni kekuíká ndó mií ndó, ta ni iin ñā'a kō kámaní noo ndo, kaá ndo. Tido kō xí'o ta'on ndó kuendá ñā kúú ndó nā ndéi ndava'a, nā noo ndo'ó, nā kúnda'í, nā kó'ó noo, nā ndáa vichí.¹⁸ Sa'a ñoo ká'an ni'inii yu'ü noo ñā kuiin ndó oro ndino'o, ñā ni xirndodó ná xí'ín ño'ó kéi, noo yú'ü, dá kakuu ndisa ndó nā kuiká, ta kuiin ta'ani ndó dā'on kuxí noo yú'ü kandixi ndó, dá dáda'i ndó mií ndó, dá kían ná d'a ni kaka'an noo ndo ñā ndáa vichí ndó, ta taán ndo tata nduchí nōo ndo, dá ná natuú cháá noo ndo.¹⁹ Dá chí dánani va yu'ü nā kú'ü ini yu'ü sa'a, ta ndaá yú'ü vá yu'ü nā. Sa'a ñoo kua'án ndo ndino'o ini ndo ndiko ndo ñā va'a, ta nandikó iní ndo, chí ni ya'a ndo noo yú'ü.²⁰ Yó'o iin dákásái yé'é ndó, ta ndi ndáa ndo ni seídó'o noo ká'in, ta ni sonó ndó yé'é ndó, dá kían kū'i ve'e ndó, ta kadíni yu'ü xí'ín ndó, ta ndo'ó kadíni xí'ín yu'ü.²¹ Ta noó nā ni xi'o ndeé iní ni xinkuei ndā noo ndí'i, ko'in ki'oi ñā kían kandeé dáo ná xí'ín yu'ü noo iói dándakii, tát'on ki'o ni kandeé yu'ü ni xinkooi, dá ni sa kōo nduúi xí'ín tatái Ndios noo ió nā dándáki na.²² Nā ió do'o, ná kueídó'o na ñā ká'an nā kúú Espíritu ii xí'ín iin rá iin ve'e ño'o ño'o chí kuendá Asia."

Kéká'ano nā ndéi induú tatá Ndios

4 ¹Tá nī ndi'i, dá nī xiniij nī nono iin yé'é chí induú, ta tachi, nā nī seido'i míí sa'q, nā kían ní'i tátō'on ki'o nī'i ká'an trompeta, ñoo nī kaa tuku xí'íin:

—Kua'án kaa, nakii, dá ná ko'in dána'i nooqon ndidaá nā vei koo cháá kā chí noo —kaáan.

² Ta kúú iin kuití vá nī nakutíí xí'ín Espíritu ij Ndios. Ta chí induú nī xiniij sín iin téi tā né'e choon, ta noo téi ñoo ió iin nā dándáki. ³Tátō'on ndé'é yuū ndato naní jaspe xí'ín yuū ndato naní cornalina, ki'o dión ndé'é ñíi nā ió dándáki ñoo. Ta íin iin chiyángí noo ió nā, ta chiyángí ñoo ndé'é tátō'on ki'o ndé'é yuū kuíi ndato naní esmeralda. ⁴ Ta noo íin téi noo ió nā dándáki ñoo nī kao noo oko komi téi noo ndéi oko komi tā sá'ano, nī xini yu'u, ta ndíxi ra dá'ón kuxí kachi, ta kándodó corona oro diní rá. ⁵ Ta téi íin me'í ñoo kánkuei tasa, ta ní'i xídó kúu ka'andí, ta tāi ndátó'ón kua'á ñayuu. Ta sa'q mií téi yó'o ndíta usa ñó'o tóoan, ta nā yó'o kúu ndin usa espíritu Ndios.

⁶ Ta noo íin téi yó'o ndé'é tátō'on ndé'é tāñó'o díon tátō'on díon yuū tātā, ta yé'e rā tátō'on yé'e iin yuū díon ndato naní cristal. Ta díin téi yó'o ndíta komi nā'a takí, ta iin níi ñíján tándaa nduchí nōoqan, chí tándaaqan chí sataján, chí nooqán. ⁷Tá'an nā mií noo ñoo káa tátō'on káa iin ndika'a, ta nā kúu uū ñoo káa tátō'on káa iin chikerró, ta nā kúu oni ñoo káa nooqán tátō'on káa noo iin tāa, ta nā kúu komi ñoo káa tátō'on káa iin kirí ya'q tánee noo táchij. ⁸ Ta iñó kúu ndixi iin rá iin ndin komi nā takí ñoo, ta iin níi ndixián tándaa nduchí nōoqan. Ta ko sá tuu ta'an vaan nduú ni ñoo nā kían ká'an di'a:

Nā ij, nā ij, nā ij kúu Ndios,

nā kúu sato'o yo, ta mií ná kúu Ndios, nā kándéé kée ndidaá nā'a.

Ta mií ná nī sā kuu na, ta mií ná kúu ná, ta mií ná kúu nā kasaá.

⁹ Ta daá kéká'ano ndin komi nā takí ñoo nā ió dándáki noo téi ñoo, ta xí'oan ñaqñó'ó noo ná, ta náki'oan ndivé'e noo nā daá takí kuií. Ta iin rá iin ta'andá ká'an dión, ¹⁰dá sā kuita xití ndin oko komi tā sá'ano ñoo noo sá'q nā ió noo téi ñoo, ta kéká'ano ra nā daá takí kuií, ta taó rā corona kándodó diní rá chindei ra noo sá'q ná, ta kaá rā xí'ín ná:

¹¹Sato'o ndu, ió íchi ní nā kían keká'ano na mií ní,

nā kían ki'o na ñaqñó'ó noo ní, nā kían natuin ní ndidaá tā'an choon, dā chí mií ní nī kavā'a ndidaá tā'an nā'a.

Ta sa'á nā dión nī koni mií ní, sa'á ñoo ió ndidaá tā'an nā'a, ta sa'á ñoo ta'an nī ndaki ndidaá tā'an nā'a nī kee ní.

Ni'i Jesús, nā kúu léko, iin tuti ndadí xí'ín sello

5 ¹Ta nī xini ta'anii kánoo iin tuti nī natuū noo ndá'a xoo kuá'a nā ió noo téi ñoo, ta ndi nduú xooqan káa to'on, ta ndadí yú'án xí'ín

usa sello. ² Ta kúú ni xini ta'anii iin ángel ndakí nda'o, ta ni'i nda'o ká'ān na:

—¿Ndá yoo ió íchi na ka'anda na ndin usa sello, ta konó ná tuti yó'o?
—kaá na.

³ Ta ni iin tó'ón na ndéi induú, ta ni na ndéi noñó'o, ta ni na ndéi tixi nó'o ko ní kándeé konóán, ta ni ko ní kándeé ná ka'i naqn. ⁴ Sa'á ñoó ni ndei'i nda'o yu'u, dá chi ko ní náni'i ná ni iin tó'ón na ió íchi na kían konó ná tuti ñoó, ni na ka'i na na, ni na kandeé náqn.

⁵ Dá ni kaa iin ta sá'ano ñoó xí'ín yu'u:

—O sa kuákón, dá chi na kúú ndika'a ni kii tein na ve'e Judá, na ni kii tein na ve'e David, na yó'o kúú na ni kandee noo ndidaá na'a, sa'á ñoó ió íchi ná konó ná tuti káa, ta ka'anda na ndin usa sello ndadí yú'án.

⁶ Dá ni sa nde'í, ta yati noo iin téi ñoó, xí'ín tein ndin komi na takí ñoó, ta me'í ta sá'ano ndéi ñoó ni xini*j* iin na kúú léko. Ta káa na táto'on káa kirí ni sa'ání ná. Ta usa kúú ndíki ná, ta usa ta'aní kúú nduchí noó na, ta na yó'o kúú ndin usa Espíritu Ndios ni tanda'á ná kua'ān iin níí kúú ñayuu. ⁷ Dá ni tatuu yati na kúú léko ñoó ni tiin na tuti kánóo noo ndá'ā xoo kuá'a na ió dándáki noo téi ñoó.

⁸ Tá ni ndi'i ni tiin na libro ñoó, dá ni sa kuita xití ndin komi na takí ñoó xí'ín ndin oko komi ta sá'ano ñoó noo na kúú léko ñoó. Ta ndidaá vá rá né'e arpa xí'ín copa oro ni chití nó'o dusa chíño'ómá, ta na yó'o kúú to'on xíka ta'i ñayuu Ndios noo mií ná. ⁹ Ta xíta ra iin yaa saá ká'ān di'a:

Ió íchi ní natiin ní libro, ta ka'anda ní selloqn,
chi ni sa'ání rá mií ní, ta xí'ín ni mií ní ni chiya'i ní sa'ā ndú'u,
dá ni nduu ndu ñayuu Ndios.

Chi ni kee ní dión xí'ín ñayuu ni kii iin rá iin tata, xí'ín na ká'ān iin rá iin yú'u, xí'ín na ndéi iin rá iin ñoo, xí'ín na ndéi iin rá iin nación.

¹⁰ Ta ni kee ní iin rá iin ndu'u kakuu ndu rey xí'ín duti noo Ndios, ta kane'e ndu choon satá ñayuu ndéi noñó'o.

¹¹ Ni ndi'i, dá ni xini*j* ni kao noo kuq'á nda'o ángel noo ió Ndios dándáki na, xí'ín noo ndéi ndin komi na takí ñoó, xí'ín noo ndéi ta sá'ano ñoó. Ta kuq'á nda'o mil millón kúú ángel ni kao noo ndíta ñoó.

¹² Ta ni seido'i ni'i ni ka'ān na:

Ió íchi na kúú léko, na ni sa'ání rá,
na kían natiin na ndidaá tá'ān choon, xí'ín ndidaá tá'ān na kulká,
xí'ín ndidaá tá'ān na ndichí, xí'ín ndidaá tá'ān ndée,
xí'ín ndidaá tá'ān ñaño'ó, xí'ín ndidaá tá'ān to'on ndato keká'ano
ñayuu na.

¹³ Ta ni seido'i ni ka'ān ndidaá na ni kava' Ndios, na ndéi induú, xí'ín na ndéi noñó'o xí'ín na ñó'o tixi ñó'o, xí'ín na ñó'o ini tañó'o, xí'ín ndidaá ku na'a ni kava' Ndios, ta kaáan di'a:

Ná ió dándáki noq tél káa xí'ín nq kúú léko káa
kúú nq kánian natiin to'on xí'o ñayuu keká'ano ñaá ná,
ta ná natiin na ñañó'ó, xí'ín to'on ndato, xí'ín ndée,
ta daá kuití dión ná koo.

¹⁴ Ta di'a ká'an ndin komi nq takí ñoó:
—Dión ná koo.

Ta ni saq kuita xití ndin oko komi ta sá'ano ñoó, ta ni xino taan ra nda
noñó'o ndáñó'o ra nq daá takí kuií.

Di'a ni kuu tá ni sa'anda Jesús sello ñoó

6 ¹ Ta ni xinij ni sa'anda nq kúú léko ñoó iin sello ndadí yú'u libro
ñoó. Dá ni seido'i ni ka'an iin nq takí ñoó, ta ni'i nda'o ni ka'an.
Táto'on ki'o ni'i káyu'ú dai, ki'o dión ni'i ni ka'an, ta kaáan:

—Nakíí.

² Tá ni ndi'i ni ka'an dión, dá ni xinij ni keta iin kuél kuxí vei rí, ta
kánoo iin tasata ri, ta né'e ra iin kúxi. Ta ni natiin ra iin corona, ta
kúú ra iin tasata ni kandee, ta kua'an ra kandeé rá cháá ka.

³ Tá ni ndi'i, dá ni sa'anda nq sello kúú uu, dá ni seido'i ni ka'an iin ka
nq takí ñoó:

—Nakíí.

⁴ Dá ni keta iin ka kuél vei rí, ta kúú rí iin kuél kua'á. Ta kánoo iin tasata
ri, ta ni natiin ra choon nq kían dítá rá nq ndéi va'a ñayuu ndéi
ñayuu, dá kasá'á ka'ání ta'an iin rá iin na. Ta ni n*l*'i rá iin espada
ká'ano.

⁵ Tá ni ndi'i, dá ni sa'anda nq sello kúú oni, dá ni seido'i ni ka'an nq
takí kúú oni ñoó:

—Nakíí.

Dá ni xinij sín iin kuél ndel'í, ta kánoo iin tasata ri, ta né'e ra noo
chíki'ó ra ndi ki'o vee ña'a. ⁶ Dá ni seido'i tachi iin nq ni ka'an tein ndin
komi nq takí ñoó, ta kaáan di'a:

—In kilo va tirió n*l*'i ná sa'q choon kée na iin níí kuu, ta oni kilo va
cebada n*l*'i ná sa'q choon kée na iin níí kuu. Tido ná dá'a ni dándáa yo'ó
ya'i sití xí'ín vino.

⁷ Tá ni ndi'i, dá ni sa'anda nq sello kúú komi, dá ni seido'i ni ka'an nq
takí kúú noq ndí'i ñoó:

—Nakíí.

⁸ Dá ni xinij vei iin kuél xi'l kuaan, ta kánoo iin tasata ri, ta naní rá
Kue'e Deen Sa'ání Ndii. Ta sata mií rá vei iin ka ra naní Yál Ndii. Ta ni
natiin ra choon nq kían ka'ání rá iin ñayuu noq iin iin komi ná. Dao na
ka'ání rá xí'ín espada, dao ka na ka'ání rá xí'ín doko, dao ka na ka'ání
rá xí'ín kue'e, ta dao ka na ka'ání rá xí'ín kirí deen ndéi noñó'o.

⁹ Tá ni ndi'i, dá ni sa'anda nq sello kúú o'on, dá ni xinij nq tixi noq náa
ñoó ñó'o nío ndidaá nq n*l*'i sa'á nq kándisa na to'on Ndios xí'ín sa'á

ñá sa ká'an ná ñá ndaa sa'a Jesús noó ñayuu. ¹⁰ Ta káyu'ú ndidaá na yó'o, ta kaá na xí'ín Ndios:

—Mií ní kúú na né'e choon ká'ano cháá ká, mií ní kuu na ii, na ndaa, sa'a ñoó, ɺndá oon keyíko ní sa'a ndú'u, dá naki'in ya'i ní sa'a nii ndú'u, kirá ní sata na ndéi noñó'o? —kaá na.

¹¹ Dá ní ni'i ná dá'ón kuxí kandixi na, ta ní ta'anda choon noo ná ñá ná nani'i ndéé ná lú'u ká tiempo nda ná kuu ndidaá na kánian kuu sa'a ñá kándisa na to'on Ndios, na kúú ñayuu xíñkuáchí noo Ndios tátó'on ní kee mií ná.

¹² Tá ní ndi'i, dá ní xinií ní sa'anda na sello kúú iñó ñoó. Ta kúú ní'i nda'o ní taan, ta ní ndundei'í ndindii tátó'on ki'o ndei'í dá'on ndíxi na tá xí'i ndii noo ná, ta yoo ní ndukua'á nii. ¹³ Ta nda noñó'o yó'o ní kuei tiñoo ñó'o induú, tátó'on ki'o kuéi tiñoo'ó nda noñó'o kée tachi. ¹⁴ Ta ní natuu induú tátó'on ki'o natuu iin yúu tá kó xínñó'ó ká naán. Ta ndidaá yúku ndíta noñó'o, ta ndidaá yúku ndíta ini taño'o ní naðaon ña, ta kó ndíta káan xoo noó ní sa nditaan. ¹⁵ Ta ní taxí tá'an ndidaá rey ndéi noñó'o, xí'ín ndidaá na ndáya'i, xí'ín ndidaá na kuiká, xí'ín ndidaá ta dándáki soldado, xí'ín ndidaá na ná'ano, xí'ín ndidaá na ñó'o tixi ndá'a iin sato'o, xí'ín ndidaá na koó sato'o, ta ní chide'é ná mií ná ini káo ná'ano, xí'ín tixi yuü ná'ano tánee ndika yúku, ¹⁶ dá ní kaa na xí'ín yúku ñoó, xí'ín káo ñoó:

—Kuei ndó kodó ndó satá ndú'u, ta dáda'i ndó ndu'u noó na ió dándáki noo téi káa, xí'ín noó na kúú léko káa, chí xido ini na xiní na ndu'u, ¹⁷ chí viti kían sa ní kasandaá kuü xido nda'o ini na, ɟta ndá yoo ví ki'o ndeé iní kuita noo ná?

Karndaa sello taan iin ciento uu diko komi mil na Israel

7 ¹ Tá ní ndi'i, dá ní xinií ndíta komi ángel ndin komi xoo tachi noñó'o yó'o. Ta ndin komi ángel yó'o ndíta chíuu tachi, dá ná o kána káan noñó'o yó'o, ni noó taño'o, ni noo ní iin yíto. ² Ta ní xini ta'anii iin ká ángel kócaa vei chí xoo noo xíno ndindii, ta né'e na sello Ndios tákí. Dá ní'i nda'o ní káyu'ú ná noo ndin komi ángel, na ní natuu choon ñá kían kendava'a na xí'ín noñó'o yó'o, xí'ín taño'o. ³ Ñá yó'o ní káyu'ú ángel ñoó:

—O sa kéndava'a ndó xí'ín noñó'o xaan, ni taño'o xaan, ni yíto xaan xían nani kó ñá'a kani ndu sello taan na xíñkuáchí noo Ndios yo.

⁴ Ta ní seídó'o ta'ani yu'u ndidaá kúú na ní ni'i sello ñoó. Ta kúú ná iin ciento uu diko komi mil na ñoo Israel, ta ní kii na tixi ndin uxi uu de'e tqa naní Israel. ⁵ Dá chí tein na ve'e Judá uxi uu mil na ní ñani sello, ta tein na ve'e Rubén uxi uu ta'ani mil na ní ñani sello, ta tein na ve'e Gad, uxi uu ta'ani mil na ní ñani sello, ⁶ ta tein na ve'e Aser uxi uu ta'ani mil na ní ñani sello, ta tein na ve'e Neftalí uxi uu ta'ani mil na ní ñani sello, ta tein na ve'e Manasés uxi uu ta'ani mil na ní ñani sello, ⁷ ta tein na

ve'e Simeón uxí uu ta'ani mil ná niñani sello, ta tein ná ve'e Leví uxí uu ta'ani mil ná niñani sello, ta tein ná ve'e Isacar uxí uu ta'ani mil ná niñani sello,⁸ ta tein ná ve'e Zabulón uxí uu ta'ani mil ná niñani sello, ta tein ná ve'e José uxí uu ta'ani mil ná niñani sello, ta tein ná ve'e Benjamín uxí uu ta'ani mil ná niñani sello.

Ndíxi kuxí kuq'á ndaq'o mil ñayuu, ta ndíta na kéká'ano na Ndios

⁹ Tá níndi'i, dá níxini ndíta kuq'á ndaq'o ñayuu, ta kó íin ta'on kandeé ka'i na, dá chí kúú ná ñayuu níkii ndidaá nación, ná níkii ndidaá ñoo kuálí, xí'ín ñoo ná'ano, ná ká'qan iin rá iin yú'u. Ta ná yó'o kúú ná ndíta noó ná ió dándáki noo téi ñoo, xí'ín noó ná kúú léko ñoo. Ta ndíxi kuxí ná, ta tánee ñoo ndá'a ná.¹⁰ Ta ná yó'o káyu'ú ná ndíta na:

Iin tó'ón ná kándeé dákaki ñaá kúú Ndios yo, ná ió dándáki noo téi káa,

xí'ín ná kúú léko káa.

¹¹ Ta níkao noo ndidaá tás'an ángel, xí'ín ndidaá tásá'ano ñoo, xí'ín ndin komí ña tákí ñoo ndíta na sa'a téi noo ió Ndios dándáki na. Ta nísa kuita xití ná noo téi ñoo, ta níkasá'a ná ndáñoo na Ndios,¹² ta kaá ná:

Dión ná koo, tatá Ndios.

Ná natiin níto'on va'a, xí'ín to'on ndato, xí'ín ña ndichí, xí'ín ndivé'e, xí'ín ñañó'ó, xí'ín ndidaá choon, xí'ín ndéé viti, ta daá kuití dión ná koo.

¹³ Dá níkaa iin tásá'ano ñoo xí'ín yu'u:

—¿Ndá yoo kúú ná ndíxi dás'on kuxí káa, ta ndeí níkii ná káa?

¹⁴ Dá níkaai xí'ín rá:

—Mií ní ná'a, tatá.

Dá níkaa rás xí'ín:

—Ná káa kúú ná níkankuei níkii tein tásandó'ó kini. Ta nínakata na dás'on ná xí'ín níj ná kúú léko, dá níndukuxí kachiján.¹⁵ Sa'a ñoo ndíta na noo ió Ndios dándáki na, ta nduú ñoo xí'ín ná ini ve'e ñoo ná. Sa'a ñoo mií Ndios, ná ió dándáki noo téi káa, kúú ná koo xí'ín ná, ta kandaka va'a ñaá ná.¹⁶ Ta o kíxi káa ña kuiko na, ta ni o íchí káa ná tákuií, ta ni o ndíi káa ná kee ndindii, ta ni o kóo i'íni káa koni ná,¹⁷ dá chí mií vá ná kúú léko íin me'i ñoo ná ió dándáki káa kandaka na ñayuu yó'o, ta kandaka ñaá ná ko'on ná ko'o na noo kána ndita tákuií, kirá xí'o ña kataki chichí yó. Ta nadáyaa mií Ndios ndidaá ndírnoo ná —kaá tásá'ano ñoo xí'ín.

Di'a níkuu tásá'anda Jesús sello kúú usa

8 ¹ Tá níndi'i nísa'anda ná sello kúú usa ñoo, ta kúú tásdi óon níkuu induú noo ió Ndios tásito'on tixi dao hora. ² Ndi'i, dá kúú ní

xini^j ndíta us^a ángel noo^o ió Ndios, ta iin rá iin na niⁱ ni'í iin trompeta.

³ Dá niⁱ kásá^a iin k^a ángel, ta niⁱ sa^a kuíⁱn n^a noo^o ná^a, ta né'e na iin copa oro noo^o kéiⁱ dusa niⁱ sa^a n^a. Ta niⁱ ni'í ná^a kuá^a' nda'o dusa, dá dákíⁱin tá'an na n^a xí'ín n^a xík^a n^aayuu Ndios noo^o mií ná^a, dá keiⁱ n^a noo^o ná^a oro ñoó, n^a ín noo^o n^a ió dándáki ñoó. ⁴ Ta ini copa né'e ángel yó'o kána ño'oma^a dusa xí'ín n^a xík^a n^aayuu Ndios noo^o ná^a kókkaan kua'án noo^o ió mií Ndios. ⁵ Tá niⁱ ndi'i, dá niⁱ dákutí ná^a copa yó'o xí'ín ño'ó kéiⁱ noo^o ná^a ñoó. Ta nda^a induú niⁱ dákána na n^a nda^a noñó'ó, ta kúú niⁱ ka'andi, ta tái^a ká'án ñayuu, kúú niⁱ sa^a kuita tasa, ta kúú niⁱ nda'o niⁱ taaan.

Di'a niⁱ kuu tá niⁱ tuu ángel ñoó us^a trompeta

⁶ Ta ndin us^a ángel ñoó niⁱ nákuita nduu xí'ín us^a trompeta ñoó, ta kua'án n^a tuu n^a ró.

⁷ Tá niⁱ tuu ángel mií noo^o ñoó trompeta n^a, kúú niⁱ koon ñíñí xí'ín ño'ó kéiⁱ né'e tá'an xí'ín ni^j nda^a noñó'ó. Ná keeá kuendá n^a oniⁱ ta'ándá kúú yító káa noñó'ó, ta iin ta'ándá r^a niⁱ keiⁱ, ta uu^a ta'ándá r^a koⁱ ní k^ae. Ta niⁱ keiⁱ ndi'i yukú kuíi.

⁸ Ta niⁱ tuu ángel kúú uu^a ñoó trompeta n^a. Ta tát^aon kiⁱo káa iin yúku^a ño'ó kéiⁱ ita, dión káa n^a niⁱ kankao noo^o t^añó'ó. Ta iin ta'ándá noo oniⁱ ta'ándá t^añó'ó ñoó niⁱ nduu nii^j. ⁹ Ta iin ta'ándá noo^o oniⁱ ta'ándá kirí ño'ó ini t^añó'ó niⁱ xi'í, ta iin ta'ándá noo^o oniⁱ ta'ándá barco niⁱ naá.

¹⁰ Ta niⁱ tuu ángel kúú oniⁱ ñoó trompeta n^a. Ta nda^a induú niⁱ kankao iin tiñoo^a kéiⁱ ita nda^a noñó'ó, ta kéiⁱ ri^a tát^aon kiⁱo kéiⁱ iin tirñó'ó. Ta niⁱ kankao ri^a noo^o iin ta'ándá noo^o oniⁱ ta'ándá yuta, xí'ín noo^o iin ta'ándá noo^o oniⁱ ta'ándá noo^o káa t^akuií. ¹¹ Ta tiñoo^a yó'o kúú ri^a naní Ova^a. Ta iin ta'ándá noo^o oniⁱ ta'ándá t^akuií ño'ó noñó'ó yó'o niⁱ nduu ova^a. Ta kúú kuá^a' nda^a o ñayuu niⁱ xi'í niⁱ kee t^akuií ñoó, dá chiⁱ niⁱ nduu ova^a ra^a.

¹² Dá niⁱ tuu ángel kúú komi^a ñoó trompeta n^a, ta kúú niⁱ nda'o va iin tá'í ndíndii, ta tóon ij^a vá uu^a tá'í ná^a. Ta dión ta'ani niⁱ ndo'o yoo^a xí'ín tiñoo^a, chiⁱ niⁱ nda'o ta'ani iin tá'í ri^a. Sa^a ñoó niⁱ nákuíin naá iin ta'ándá nduu noo^o oniⁱ ta'ándáqan, ta dión ta'ani niⁱ kuu s^akuaá.

¹³ Dá niⁱ sa^a ndéiⁱ, ta kúú niⁱ xini^j iin ángel támee na xionoo na nda^a me'i^a induú, ta niⁱ seídó'iⁱ n^a niⁱ k^ay^au'ú ná:

—iNda'í kúu ví n^a ndéi noñó'ó! iNda'í kúu ví ná^a! iNdeé ví nda'í ndo'o na tá ná tuu ndin oniⁱ k^a ángel yó'o trompeta n^a!

9 ¹ Tá niⁱ tuu ángel kúú o'ón ñoó trompeta n^a, dá niⁱ xini^j iin tiñoo^a niⁱ ya^a nda^a induú, ta niⁱ xino^a ri^a nda^a noñó'ó, ta niⁱ nátiin ri^a nda'á k^aa n^a sónó yú'ú yái^a konó, n^a koó noo^o sá tuu. ² Dá niⁱ sonó ri^a yú'ú yái^a ñoó, ta kúú niⁱ kankuei ño'oma^a kókkaan kua'án induú tát^aon kiⁱo kána ño'oma^a yú'ú iin xito^a ká'ano. Ta kúú niⁱ da'i va noó ndíndii niⁱ kee ño'oma^a ñoó, chiⁱ iin níí niⁱ náka'ani ná^a. ³ Ta tein ño'oma^a ñoó niⁱ kankuei t^aika kanoo ri^a iin níí kúú noñó'ó. Ta niⁱ niⁱ ri^a choon n^a kían kee ri^a tát^aon kiⁱo kée t^aidó'oma^a ndéi noñó'ó. ⁴ Ta niⁱ ta'anda^a choon noo^o ri^a n^a ná dá'a niⁱ

kendava'a rí xí'ín ita, ni yuku kuíi, ni yító káa noñó'o. Sava'a ní ni'i ri choon ñä kendava'a rí xí'ín ñayuu kóo sello Ndios tánda taan.⁵ Ta kó ní ta'andä ta'on choon noo ri ñä kían ka'ání ri ñayuu. Sava'a choon ni ni'i ri kían kendava'a rí xí'ín ná o'on toon yoo, ta dár'u'u ñaá rí tátó'on ki'o kée iin tídó'oma dár'u'u ri ñayuu xí'ín íon ndó'o ri.⁶ Ta katoó ñayuu kuu nä daá ñóó, tído o kúu ta'on na. Ta va'ará nda'í ná ka'án ná kuu nä, tído o kúu ta'on na.

⁷ Ta tátó'on ndáa kuéi, kirí sa ió nduu kandodó ra naá, ki'o dión ndáa tika ñóó. Ta tátó'on ki'o ndáa corona oro, ki'o dión ndáa ñä kandodó diní ri. Ta tátó'on ki'o ndáa noó ñayuu, ki'o dión ndáa noo ri.⁸ Ta tátó'on ki'o nání idí diní na ñá'a, ki'o dión nání idí diní ri. Ta tátó'on ki'o ndáa no'o ndika'a, ki'o dión ndáa no'o rí.⁹ Tátó'on iin kaa kían ndadí yu'ú ndíká ri. Tátó'on ki'o ní'i xido taxí tá'an kua'a kuéi ño'o carreta kua'an ri xí'ín ta kua'an naá, ki'o dión ní'i xido oon kée ndixi ri.¹⁰ Tátó'on ki'o ndáa ndó'o tídó'oma, ki'o dión ndáa ndó'o ri, dá chí ió íon ñá. Ta ní natiiin rí choon ña xí'ín ndó'o ri dár'u'u ka'í ri ñayuu o'on toon yoo.¹¹ Ta mií ángel dándáki ndä maá ini yái konó ñoó kúu sato'o ri, ta Abadón naníán xí'ín to'on hebreo, ta xí'ín to'on griego naníán Apolión. To'on yó'o kóni kaa, ñä dánaá ñaá.

¹² Ni ya'a va iin tändó'ó, tído vei uu kaa.

¹³ Tá ní tuu ángel kúu iñó ñoó trompeta ná, dá ní seido'i tachi iin ñayuu, ta tachi yó'o ní kixi chí me'í ndin komí ndíki ndíta iin iin titó noo náa oro íin noo Ndios,¹⁴ ta ní kaaan xí'ín ángel kúu iñó, ná ní tuu trompeta ñoó:

—Kua'án ndasón ndin komí ángel ndíko yu'ú yuta ká'ano naní Eufrates —kaáan.

¹⁵ Dá ní ndaxí ndin komí ángel ndíko ñoó, ta ángel yó'o kían sa daá ió nduu ndáti kasandaá hora yó'o, xí'ín kuu yó'o, xí'ín yoo yó'o, xí'ín kuiá yó'o, dá ka'áníán iin ta'andá ñayuu noó oni ta'andá ná. ¹⁶ Ta ñä yó'o ndáka iin tu'u ká'ano soldado kándodó kuéi. Ta ní seido'o yu'u ñä kúu rá uu ciento millón soldado.¹⁷ Ta ñä yó'o ní xinií ní kee Ndios, ta ndidaá kuéi ñoó xí'ín ndidaá ta kándodó ri ní'ino do'ono kaa, ta ndé'án tátó'on ndé'é ño'ó ita. Ta ndí'i ta'anian tátó'on ndé'é yuu ndato naní zafiro. Ta kuaán ta'anian tátó'on ki'o ndé'é azufre. Tátó'on ki'o ndáa diní ndika'a, ki'o dión ndáa diní kuéi ñoó. Ta ini yú'u ri kankuei ño'ó ita, xí'ín ño'oma xí'ín azufre.¹⁸ Ta ní xi'i iin ta'andá ñayuu noó oni ta'andá ná ní kee ño'ó ita xí'ín ño'oma xí'ín azufre, tá'an ñä ní kankuei yú'u kuéi ñoó.¹⁹ Ta xí'ín ndéé yú'u ri, ta xí'ín ndéé ndó'o ri dárkue'e ri ñayuu, dá chí tátó'on ndáa diní koo, dión ndáa diní ndó'o ri, ta xí'ín ñä yó'o dárkue'e ri ñayuu.

²⁰ Ta ñayuu, ná kó ní xi'i ní kee ndin oni tändó'ó yó'o, kó ní xín ij vá ná nandikó iní ná, ta dánkoo na ñä kini kée na, ni kó ní dándí'i na ñä kían kandaño'o na ñä u'u, ta kó ní dándí'i na ñä kían kandaño'o na yokó

ní k̄ava'a xí'ín oro, xí'ín plata, xí'ín bronze, xí'ín yuú o xí'ín yító, v̄a'ará k̄o túu noqán, v̄a'ará k̄o tāi dō'an, v̄a'ará k̄o kándaqan, tído ndáñ'o ií vá náqan.²¹ Ta k̄o ní nándikó iní náq sa'á náq sa'ání ná ndij, ta ni sa'á náq kétadí náq xí'ín ñayuu, ta ni sa'á náq kídi náq xí'ín náq k̄o kúú ñadi'í náq o yíí ná, ta ni sa'á náq kí'in kuí'íná ná.

Kárxoo iin ángel ndakí, ta tárnee iin libro ló'ó ndá'á ná

10 ¹ Ni ndi'i, dá ní xinií konoo iin k̄a ángel ndakí nda'o vei na nda induú, ta ní kii na tein iin viko, ta íin iin chiyángí dini ná.

Tátó'on ki'o ndé'é ndindii, ki'o dión ndé'é noo ná. Tátó'on ki'o ndé'é ñó'o sá'ano ita, ki'o dión ndé'é sa'á ná.² Ta tárnee iin libro ló'ó ndá'á ná, ta nónó noqán. Ta xí'ín sa'á xoo kuá'a ná séin náq noó taño'o, ta xí'ín sa'á xoo íti ná séin náq noñó'o ichí.³ Ta tátó'on ki'o káyu'ú ndika'a tondó, ki'o dión ní káyu'ú ná. Dá tá ní ndi'i ní káyu'ú ná, dá ní ka'andi usá ta'andá.⁴ Dá tá ní ndi'i ní ka'andi ñoó, dá kua'án yu'u taai ndi kóni kaa náq ní ka'andi ñoó. Tído ní seido'i iin tachi náq ka'an xí'ín nda induú, ta kaáqan:

—Ná dá'a ni taaón ndi kóni kaa náq ní ka'andi káa. V̄a'a k̄aan ná koo de'é nian noo mííón.

⁵ Dá ní xinií ní ndane'e ángel íin séin noó taño'o ñoó xí'ín noñó'o ichí ñoó ndá'á xoo kuá'a náq chí induú di'a,⁶ dá ní nachina'á ná Ndios, ná daá takí kuií, náq ní k̄ava'a induú xí'ín noñó'o xí'ín taño'o, xí'ín ndidaá náq a ió noqán, náq o kándati k̄a náq cháá k̄a tiempo,⁷ dá chí tá ná kasandaá kuú kasá'á tuu ángel kúú usá ñoó trompeta náq, dá natuú ndidaá náq sa io de'é ní kee mií Ndios tátó'on ki'o ní kaa náq xí'ín profeta, tá'án náq sa xino kuáchí noo ná, kaá ángel ñoó.

⁸ Ta mií tachi náq ní seídó'i ní ka'án xí'ín nda induú, ñoó kíán ní ka'án tuku xí'ín, ta kaáqan:

—Kua'án ki'ón libro ló'ó nónó noo tárnee ndá'á ángel íin séin noó taño'o xí'ín noñó'o ichí káa.

⁹ Dá ní keei kua'ín noo íin ángel ñoó. Dá ní kaaí xí'ín náq ná tei na libro ló'ó ñoó nooí. Dá ní kaa náq xí'ín:

—Jó'on, keí ná viti, dá ná kankao ová náq ini tisón, tído kankao vidian tátó'on vidí ndudí ini yú'on —kaá ná.

¹⁰ Dá ní natiiin libro ló'ó tárnee ndá'á ángel ñoó. Dá ní seíí náq. Ta kúú ní kankao vidian ini yú'í tátó'on ki'o vidí ndudí, tído ini tixi ní kankao ová náq.¹¹ Dá ní kaa náq xí'ín:

—Miíqan ndusa kánian kasto'ón xí'ín ñayuu sa'á ndí kián ndo'o kua'á nda'o ñoo xí'ín nación, xí'ín náq ká'án iin rá iin yú'u, xí'ín rey dándáki ñaá.

Di'a n̄i ndo'o ūu t̄aa n̄i x̄i'o ndaā kuendá sa'ā Ndios

11 ¹Dá n̄i ni'i yu'ū iin ndoo, ta káa rá tátō'on káa iin vara chíki'ó n̄a. Dá n̄i ta'ānda choon nooí, chí kaá n̄a x̄i'íín:

—Kua'án chiki'óon ve'e ño'o Ndios, x̄i'ín noo n̄a, ta naka'ávón ndidaá kúú n̄a ndéi ndáñoo Ndios. ²Tido ná dá'a ni chiki'óon yé'é sata vé'e, dá chí n̄a t̄ukú, n̄a ko kúú ñayuu Ndios, n̄i natiiñ yé'é sata vé'e, ta ko'ón na koni xixi na ñoo ij ñoo tein ūu diko ūu yoo. ³Ta ko'in tanda'í ūu t̄aa x̄i'o ndaā kuendá sa'í, dá ka'ān r̄a x̄i'ín ñayuu sa'ā ndidaá n̄a koo. Ta dión kee ra iin mil ūu ciento oni diko kuu, ta kandixi nda'í r̄a.

⁴Ta ndin nduú taa yó'o kúú ndin nduú yító olivo, ta kúú ta'ani ra ndin nduú candelero ndíta tóon noo Ndios, n̄a kúú sato'o ñayuu yó'o. ⁵Tá ió iin káa na ka'án kendava'a x̄i'ín r̄a, ta kúú kankuei ño'ó it̄a yú'ū r̄a, dá dándúta ra t̄aa xiní u'ū n̄aá. Ta ndi ndáa mií n̄a kóni kendava'a x̄i'ín r̄a, ki'o dión ta'ani kánian kuu n̄a. ⁶Ta t̄aa yó'o kakomí choon n̄a kían kadi r̄a induú, dá o kóon dai x̄i'ín ndidaá tein kuu dána'a r̄a sa'a ndí kián koo. Ta kane'e ra choon n̄a ndee ra t̄akuií nii, ta kane'e ta'ani ra choon n̄a dándó'o ra níø ñayuu ndidaá ta'ándá ká'án mií r̄a.

⁷Tá ná dándí'i ra choon n̄i ni'i r̄a, dá keta kíti tondó ká'ano yu'ú yái kónó ñoo, ta n̄aá r̄i x̄i'ín ndin nduú t̄aa yó'o, dá kandeé r̄i x̄i'ín r̄a, ta ka'áni n̄aá r̄i. ⁸Ta yikí koño r̄a kandei noo yá'i ñoo ká'ano, tá'ān n̄a ká'ān n̄a x̄i'ín Sodoma x̄i'ín Egipto. Ta ñoo yó'o ta'ani kúú noo n̄i chirkaa na sato'o yo Jesús ndíka cruz. ⁹Ta n̄a ndéi ndidaá ñoo ná'ano x̄i'ín ndidaá ñoo kuálí, x̄i'ín n̄a ká'ān iin r̄a iin yú'ū, x̄i'ín n̄a ndéi ndidaá nación koni kandei yikí koño r̄a noo yá'i ñoo oni kuu dao, ta ko'ón konó n̄a nduxian. ¹⁰Ta kadij nda'o ini ñayuu ndéi noñó'o sa'á n̄a n̄i xi'i r̄a, ta kee na iin víko ká'ano, ta dasá t̄a'an na n̄a'a noo ná, dá chí n̄i ndo'o nda'o níø n̄a ndéi ñayuu yó'o n̄i kee ndin nduú profeta ñoo.

¹¹Tido tá ná ya'a oni kuu dao, dá nataki ndin nduú r̄a kee Ndios, ta kúú ndakuei va ra. Ta kúú yu'ú nda'o ñayuu ndéi ñayuu yó'o tá ná koni n̄a n̄i n̄ataki r̄a. ¹²Dá kueídó'o ra tachí iin n̄a ka'ān ni'i chí induú, ta di'a kaaq̄ x̄i'ín r̄a:

—Kua'án kaa ndó na'a kíi ndo.

Ta sata iin víko kaa ra ko'ón r̄a induú, ta ndidaá n̄a xiní u'ū n̄aá koni x̄i'ín noo ná n̄a dión koo. ¹³Ta mií hora daá ni'i nda'o t̄aan, ta noo iin iin ciento ve'e ndíta ñoo, koon uxían, ta kuu usa toon mil ñayuu. Ta dao k̄a ñayuu kandoo ñoo, yu'ú nda'o na kee n̄a kuu ñoo, dá kasá'á ná keká'ano na Ndios, n̄a ió induú.

¹⁴Dión n̄i kuu, dá n̄i ya'a t̄andó'ó kúú ūu, tido vei iin kaan, n̄a kúú oni.

Di'a n̄i kuu tá n̄i tuu ángel kúú usa ñoo trompeta n̄a

¹⁵Tá n̄i tuu ángel kúú usa ñoo trompeta n̄a, ta kúú tái ni'i nda'o ni kayu'ú kuá'á tachí chí induú, ta kaáan:

Ní natiin Ndios, na kúú sato'o yo, xí'ín Cristo ndidaá choon,
ta dándáki kuií na.

¹⁶ Dá ni sa kuita xití ndin oko komi ta sá'ano ndéi díin Ndios noo ió na
dándáki na, ta ni xino taan ra nda noñó'o ndáño'o ñaa rá, ¹⁷ ta kaá ra:

Náki'o ndu ndivé'e noo ní, sato'o Ndios,
mií ní kúú na kándéé kée ndidaá tá'an ña'a,
ta mií ní kúú ní, ta mií ní ni sa kuu ní, ta mií ní kúú na kasaá.
Ndivé'e ní, dá chí mií ní kúú na ni natiin ndi'i choon viti,
ta ni kasá'á dándáki ní.

¹⁸ Ni xido nda'o ini ndidaá nación,
tído viti kían ni kasáa ña xido ini mií ní,
dá chí sa ni kasandaá kuu keyíko ní sa'á ñayuu ni xi'i.
Ta ko'on ní kemáni ní profeta, tá'an na sa xinkuáchí noo ní,
ta kemáni ta'ani ní ndidaá ñayuu mií ní,
xí'ín ndidaá ka na yu'ú ni'ini ñaa,
á mií ná kuálí ná o á mií ná ná'ano na.

Ta sa ni kasandaá ta'ani kuu dánaá ní na kéndava'a xí'ín noñó'o.

¹⁹ Dá ni nono yé'é ve'e ño'o Ndios induú, ta túu fiin iin sato, kirá
dándáki ña ni kandoo Ndios kemáni ná ñayuu na. Ta ni sa kuita tasa, ta
tái ká'an ñayuu, ta ni'i xido kúu ka'andi, ta ni kasá'á táan, ta ná'ano
nda'o ñíñí ni kasá'á kóon.

Di'a ni kuu tá ni naá koo kua'á ká'ano xí'ín iin ña'a

12 ¹ Ni ndi'i, dá ni xini iin ka ña'a xíxi kua'an chí induú, chí ni
xini iin ta'áná ña'a, ta dá'on ndíxián kúú ndíndii, ta tixi sa'an
nákaa yoo, ta kánoo iin corona ni kav'a xí'ín uxí uu tiñoo diniqan. ² Ta
ñó'o de'án, ta káyu'án, chí sáxián tixián, dá chí sa káki de'án, sa'á ñoó
ndó'o níøan. ³ Ta ni xini ta'anii iin ka ña'a ká'ano chí induú, ta ña yó'o
kúú iin koo kua'á ká'ano, ta usá kúú diní ri, ta uxí kúú ndíki ri, ta iin iin
diní ri ñó'o tikata kuáán. ⁴ Ta xí'ín ndó'o ri ni yakó ri iin tá'i noo ndin
oni tá'i tiñoo ñó'o induú, ta ni dakuéi ñaa rí nda noñó'o. Ta ni sartuu
koo ká'ano yó'o mií noó ta'áná ña'a sa kua'an kaki de'e ñoó, dá kokó rí
de'án tá ná kaki xi. ⁵ Ta kúú ni kaki va de'e ña'a yó'o, ta kúú xí iin tayí.
Ta kasandaá xi dándáki xi ndidaá tá'an nación xí'ín vara kaa. Tido ni
ditá ní'ini ñaa Ndios yu'ú koo ñoó, dá koo xi xí'ín ná noo ió na dándáki
na. ⁶ Dá ni xino ña'a yó'o noó koo ñoó kua'an noñó'o ichí noó ni kenduu
Ndios kooán, ta ñoó koto ñaa ná iin mil uu ciento oni diko kuu.

⁷ Ni ndi'i daá, dá ni kuu iin ña'a chí induú, chí ni dakuíin Miguel xí'ín
ndidaá ka ángel ndíta xí'ín ná, dá ni naá na xí'ín koo ká'ano ñoó, xí'ín
ndidaá ángel kini ndíta xoo mií ri. ⁸ Tido ko ní kández rí naá ri xí'ín ná,
ta ko ní ni'i ka ri noo koo ri xí'ín ángel ri induú. ⁹ Dá ni dákána na koo
ká'ano ñoó kua'an ri nda satá vé'e, kirí kúú koo sá'ano, kirí kúú timí'á,
kirí naní Satanás, ta kirí yó'o kúú rí xionoo danda'í ñayuu iin níí kúú

ñayuu. Ta ní dákána ni'ini na rí ní naxino rí nda noñó'o xí'ín ndidaá ángel tí.

¹⁰ Dá ní seido'i ní kayu'ú iin na chí induú, ta kaá ná di'a:

—Sá ní kasandaá vá kuú dákaki Ndios ñayuu ná, ta ní natiin na ndidaá ndéé, ta dándáki na ndidaá kúú ñayuu viti. Ta kómí Cristo choon viti, dá chí sa ní dákána va na kirí dátai kuachi ná kándisa xí'ín yó noo Ndios, tá'an kirí sá dátai kuachi ñaaá nduú ñoo. ¹¹ Tido ní kandeé vá ñayuu ñoo xí'ín rí ní kee nij ná kúú léko, kirá ní xitá sa'a ná, xí'ín sá'a ña ní sa xi'o ndaaq ná kuendá sá'a to'on va'a Jesús, chí ko ní ndi'i ta'on ini ná sá'a ña kataki ná, di'a ní xi'o na mií ña kían kuu ná sa'a Ndios.

¹² Sa'a ñoo ná kadii iní yo'ó, induú, ta ná kadii iní ndo'ó, ná ndéi xaan. Tido nda'í kúú ví ndo'ó, ná ndéi noñó'o xaan, xí'ín ndo'ó, kirí ñó'o ini tæño'o xaan, dá chí xido nda'o ini kirí u'u konoorí kosaarí noo ndéi ndó, chí ná'a rí ña ndadá cháá vá kuú koo rí —kaá ná.

¹³ Tá ní kandaq ini koo ká'ano ñoo ña ní dákána ñaaá Ndios kua'an rí nda noñó'o, dá ní kee rí tákaa rí satá ñá'a, ñá ní dákaki tayí ló'o ñoo, kua'an rí. ¹⁴ Dá ní ni'i ta'áná ñá'a ñoo uú ndixi ná'ano kirí ya'a, dá kuu ndarneeán ko'an nda noñó'o ichí, dá kandoo koo ñoo, dá kasandaáan noó ní kenduu Ndios kakaa de'áan, noo koto ñaaá ná oni kuiá dao. ¹⁵ Dá ní ndusa rí kua'a nda'o tákuií satá ta'áná ñá'a ñoo, dá dátáni ñaaá rí, ní ka'án rí, dá chí tákuií ní kankuei yú'u rí kúú tátó'on iin yuta. ¹⁶ Tido ní chindeé vá ñaaá noñó'o yó'o, dá chí ní nono yú'án, ta kúú ní xi'i ndi'an tákuií yuta ní kankuei yú'u koó ká'ano ñoo. ¹⁷ Ta kúú ní xido nda'o ini koo ká'ano ñoo ní xini rí ta'áná ñá'a ñoo. Sa'a ñoo ní kee rí kua'an rí ná rí xí'ín ndidaá ká de'án, tá'an ná né'e va'a choon ní sa'anda Ndios noo ná, chí ná yó'o kúú ná xí'o ndaaq kuendá sa'a Jesucristo.

Di'a ní kee uú kirí kini

13 ¹ Ní ndi'i, dá ní sa kuíin yu'u noó ñotí yu'ú tæño'o, dá ní xinii ní xinkoo iin kitídeen vei rí noó tæño'o ñoo. Ta usa kúú diní rí, ta uxi kúú ndíki rí, ta iin iin ndíki rí ñó'o tikatá kuacán, ta iin rá iin diní rí tändaa kuú ká'an ndava'a sa'a Ndios. ² Ta tátó'on ki'o káa chítódeen naní leopardo, ki'o dión káa kirí kini yó'o. Ta tátó'on ki'o ndáa sa'a oso, ki'o dión ndáa sa'a rí. Ta tátó'on ki'o ká'ano yú'u ndika'a, ki'o dión ndáa yú'u rí. Ta ní náki'o mií koo ká'ano ñoo ndéé rí noo kítí yó'o, ta ní náki'o ta'ani rí téi noo dándáki rí noo rí, ta ní xi'o ta'ani rí ndidaá tá'an choon sa ne'e rí noo rí. ³ Ta ní xinii ña ní tarkue'e iin diní rí, ta kua'an rí kuu rí keean. Tido ní nduva'a va diní rí noó ní tarkue'e ñoo, ta ko ní xi'i ta'on rí. Sa'a ñoo ní naá téi ini ñayuu ní xini ná, ta ní kásá'a ná ndíko ná rí. ⁴ Ta ní kásá'a ná ndáñó'o na koo ká'ano, kirí ní xi'o choon noo kítí yó'o, ta ní kásá'a ndáñó'o ta'ani na mií rí, ta di'a kaá ná kéká'ano na rí:

—¿Ndá yoo kándezé kée tát^o'on kée kirí chiká'ano yó'o? Ta, ¿ndá yoo kandezé na_qá xí'ín rí? —kaá na_q.

⁵ Ta ni_q ni'i ta'ani rí ña_q ka'an rí ndidaá tó'on tayíí, dá chindaya*q*'i rí mií rí, ta ka'an ndava*q*'a rí sa'a Ndios. Ta ni_q ni'i rí choon ña_q dándáki rí uu_q diko uu_q toon yoo. ⁶ Sa'_q á ñoó ni_q kásá'á rí ká'an ndava*q*'a rí sa'a Ndios, ta kénóo rí ku_q ná, ta ká'an ndava*q*'a rí sa'a ve'e ño'o noo ió Ndios, xí'ín sa'a ndidaá na_q ndéi induú. ⁷ Ta ni_q nono noo rí ña_q kían na_q rí xí'ín ñayuu Ndios, ta ni_q nono noo rí ña_q kandezé rí xí'ín ná. Ta ni_q ni'i ta'ani rí choon ña_q kían dándáki rí ndidaá ñoo kuálí, xí'ín ndidaá ñoo ná'ano, xí'ín na_q ká'an iin rá iin yú'u, xí'ín na_q ndéi ndidaá nación. ⁸ Ta ndidaá tál^o an ñayuu ndéi ñayuu yó'o ni_q kásá'á ndáñ'o na rí, chi_q nda_q rá ko_q ñá'a kasá'á sa'a ñayuu, nda_q daá vá ko_q kándezodó ku_q ná noo libro noo kándezodó ku_q na ni'lí ña_q kataki chíchí. Ta ña_q yó'o kúu libro na_q kúu léko, na_q ni_q sa'ání ná.

⁹ Sa'_q á ñoó ndi ndáa ndo'o ió do'o, ná kueídó'o ndó noo ká'in. ¹⁰ Dá chi_q na ni_q kanian kaka_q ve'e kaa, ve'e kaa va kasandaá na_q, ta na ni_q kanian ku_q xí'ín espada, ki'o dión ku_q na_q. Sa'_q á ñoó kanian kandei nduu ñayuu Ndios ndo'o ní_q ná xí'ín ña_q ndeé iní na_q, ta kanian kandita toon na xí'ín ña_q kándezé iní na_q Ndios.

¹¹ Ni_q ndi'i, dá ni_q xinii ni_q xinkoo iin ka_q kít^o chiká'ano chí tixi ño'o di'a, ta uu_q kúu ndíki rí, ta tát^o'on ki'o ndáa ndíki borrego, ki'o dión ndáaán. Tido tát^o'on ki'o ká'an ko_q ká'ano ñoó, ki'o dión ká'an kirí ñoó. ¹² Ta né'e ta'ani rí choon tát^o'on né'e kít^o mií noo ñoó, ta noo mií rí kée kirí yó'o ndidaá ña_qa. Ta dáka'an rí ndidaá ñayuu, dá kandañ'o na_q kirí mií noo ñoó, kirí ni_q nda'a diní noo ni_q tarkue'e ka'í ñoó. ¹³ Ta ku_q á nda'o ña_qa ná'ano kée ri, dá chi_q nda_q induú dákoon rí ño'o ita_q noo ndidaá ñayuu. ¹⁴ Dánda'í rí ñayuu ndéi noñó'o, chi_q ni_q ni'i rí ña_q kandezé rí kee rí ña_q ná'ano noo kít^o mií noo ñoó. Ta ni_q sa'anda rí choon noo na_q ndéi noñó'o ña_q ná kava_qa na iin na'áná, ña_q káa tát^o'on káa kirí mií noo ñoó, tá'an kirí ni_q nda'a diní noo ni_q tarkue'e ka'í xí'ín espada. ¹⁵ Ta ni_q nono noo rí ña_q kían ki'o rí tachí noo na'áná ni_q kav_qa ñoó, dá ku_q ka'an. Ta kómíán choon ka'áníán ndidaá ñayuu ko_q kándezia kandañ'o ñaá. ¹⁶ Ta ni_q sa'anda rí choon ña_q ná ñani tóni ndá'a xoo kuá'a ndidaá ñayuu o taan na_q, ta ko_q né'e tändíni á mií ná kuálí ná o mií ná yatá ná, á mií ná kuíká ná o mií ná kúnda'í na_q, á mií ná kúu ná sato'o o na_q ño'o tixi ndá'a iin sato'o. ¹⁷ Ta ni_q iin tó'ón ta'on ñayuu o ku_q kuiin na ña_qa, ta ni_q o ku_q ta'on díkó náqan tá koó tóni ñoó o ku_q rí o número ku_q rí tändaa ndá'a ná o taan na_q. ¹⁸ Yó'o kóni_q ñaxintóni, ta kóni_q dini, dá taó kuendá ndo número kít^o chiká'ano yó'o, chí número yó'o ká'an sa'a iin taa, ta número yó'o ku_q iñq ciento oni_q diko iñq.

Xíta iin ciento uu diko komi mil ñayuu

14 ¹ Ni ndi'i, dá ni xinií íin ndichi na kúú léko ñoo dini yúku naní Sión, ta díin ná ndíta iin ciento uu diko komi mil ñayuu, ta taan iin rá iin na tándaa kuu léko ñoo xí'ín kuu tatá na. ² Dá ni seido'i ni'i ká'an na chí induú. Ta tát'on ki'o ní'i xído tákuií kua'a, ki'o dión ni'i ká'an na. Ta tát'on ki'o káyu'ú dai, ki'o dión ni'i ká'an na. Ta kádían tát'on ki'o kúu tá dáká'a na arpa, ki'o dión kúu noo ká'an na. ³ Ta xíta na iin yaa saá noó na ió dándáki ñoo, xí'ín noo ndin komi ña tákí ñoo, xí'ín noo ndin oko komi tā sá'ano ndéi díin ná ñoo. Ta ni ko íin ta'on kandeé katí'a yaa xíta na, sava'a iin ciento uu diko komi mil ñayuu ni dákáki Ndios tein ñayuu ndéi ñayuu yó'o kúu na xíta na. ⁴ Dá chí ndidaá na yó'o ko ní ya'a ta'on na kee na kuachi xí'ín na ñá'a, sa'á ñoo ndáa vii vá ná. Ta ndidaá na yó'o ndíko na satá na kúú léko kua'an na ndeí kúú míí vá noo ná ko'on na. Ta ndidaá na yó'o kúu na ni dákáki Ndios tein ndidaá ñayuu, dá kakuu na na mií noó natiin Ndios xí'ín na kúú léko ñoo. ⁵ Ta ni iin tó'ón ta'on ña to'ón ko ní kánkuei yú'u ná, chí kúú ná ñayuu ndáa vii noo Ndios, noo ió na dándáki na.

Oni ángel xí'o ndaq kuendá

⁶ Ni ndi'i, dá ni xinií tánee iin ká ángel xionoo na me'í induú, ta né'e na to'on va'a Jesús, ña daá kuití koo, dá dána'a na ñá noo ñayuu ndéi noñó'o, noo ndidaá nación, noo ndidaá ñoo kuálí, noo na ká'an iin rá iin yú'u, xí'ín noo na ndéi iin rá iin ñoo ná'ano. ⁷ Ta kaá na di'a káyu'ú ná:
—Kayu'ú ni'ini ndó Ndios, ta ki'o ndó ñaño'ó noo ná, chí sa ni kasandaá kuu keyíko na sa'á ñayuu. Ta kandaño'o ndó Ndios, na ni káva'a induú xí'ín noñó'o, xí'ín taño'o xí'ín iin rá iin ndútä noo kána tákuií.

⁸ Ta satä ángel yó'o tánee iin ká ángel vei na, ta di'a káyu'ú ná vei na:
—Ni yaq va ñoo Babilonia, ni yaq va ñoo Babilonia, ña kúú ñoo ká'ano, dá chí ni daxínián ndidaá tá'an nación xí'ín ña kini xí'ín ña ka'an noo kée de'é ñooan.

⁹ Ta satä ángel yó'o tánee iin ká ángel kúú oni vei na, ta di'a káyu'ú ná vei na:

—Ndi ndáa mií vá na ni kandía ndáño'o kítí chiká'ano ñoo xí'ín na'áná ri, ta ni kandía ta'ani na ni ñani tóni ndá'a ná o taan na, ¹⁰ dá kían kánian ko'o na vino ovä, ña kúú ña xído ini Ndios xiní ñaá ná, chí ko'on Ndios kuei ndi'i na ña xído ini na satá ñayuu ñoo. Sa'á ñoó ndo'o kini níó ná kee ño'ó kékí xí'ín azufre noo ángel xí'ín noo na kúú léko. ¹¹ Ta daá kuití kuiin ndichi ño'oma noo ño'o na ndó'o níó ná, ta ni nduú ni ñoó o koní na nani'i ndéé ná, chí ni sa ndaño'o na kítí chiká'ano ñoo xí'ín na'áná ri, ta ni kandía na tándaa tóni ri ndá'a ná o taan na.

¹² Sa'á ñoo kánian ki'o ndee iní ndidaá ñayuu Ndios, tá'an na ndítá ndaa xí'ín choon ni sa'anda Ndios noo ná, na kándéé ká'ano iní Jesús.

¹³ Ta ni seido'i ni ka'an iin tachi na ni ka'an nda induú:

—Ta taa di'a noo tuti xaan: “Ta yó'o chí noo ndiká'án ndi kúu ví na kuu sa'á ña kúu ná kuendá sato'o yo Jesús.” Jaan, dión kíán, kaá Espíritu ij Ndios. Miían ndaa koni na nani'i ndee ná, dá chi na'a ij vá choon ni kee na.

Di'a ni kuu tá ni sa'anda iin ángel tirió xí'ín uva noñó'ó yó'o

¹⁴ Ta ni xini iin viko kuxí ndato nda'o, ta nooán ñoo ió iin taa, ta kóni koo ra tát'on kí'o káa iin taa ñayuu yó'o. Ta kánoo iin corona oro dini rá, ta né'e ra iin hoz deen. ¹⁵ Dá ni keta iin ká ángel ini ve'e ño'o Ndios, ta kúu ni'i nda'o ni kayu'ú ná noo rä ió noo viko ñoo:

—Chikaq yo'ó hoz sa'a tirió xaan viti, ta ka'andaan, chi sa ni kasandaá va kuu ta'anda ña, dá chi sa ndidaá vá tirió káa noñó'ó xaan ni ichi.

¹⁶ Dá ni chikáa rä ió noo viko ñoo hoz sa'a tirió káa ñoo, dá ni sa'anda ndi'i ra tirió káa nooán.

¹⁷ Dá ni keta iin ká ángel ini ve'e ño'o Ndios, ña íin induú, ta tanee ta'ani iin hoz deen ndá'a ná vei na. ¹⁸ Dá ni keta ta'ani iin ká ángel chí noo náa Ndios di'a, ta na yó'o kómí choon satä ño'ó kéi. Dá ni kayu'ú ná iin ká ángel né'e hoz deen ñoo, ta kaá na:

—Chikaq hoz deen né'ón xaan sa'a iin rä iin tu'u uva íin noo yito káa noñó'ó xaan, dá chi sa ni chichi va ri.

¹⁹ Dá ni chikáa ángel ñoo hoz deen né'e na sa'a iin rä iin tu'u uva íin yito káa noñó'ó. Dá ni taán ná ri noo kaño'o rí ko'oní ri noo ña xido ini Ndios. ²⁰ Ta nda yu'ú ñoo ñoo ni so'oní uva yó'o, ta noo ni so'oní ri ni xita kua'á nda'o nii, ta ni kaa rá chí nino tát'on dikó tanee yú'u kuéi, ta ni na'ka'ani rá tát'on oní ciento kilómetro.

Kásaq usa ká ángel, ta né'e na ndin usa tändó'ó noo ndí'i

15 ¹ Ni ndi'i, dá ni xini iin ká ña'a ndato, ña ká'ano, ña naá iní xini chí induú. Ta ña yó'o kúu usa ángel, ta né'e na ndin usa tändó'ó noo ndí'i kando'o ñayuu, dá ndi'i ña xido ini Ndios. ² Dá ni xini ta'anii iin ña'a káa tát'on káa tñoo'ó, ta yé'e rä tát'on yé'e yuu tatá, ta ni na'ki'in tá'an rá xí'ín ño'ó kéi ita. Ta ni xini ta'anii ndidaá na ni kandéé xí'ín kítí chiká'ano ñoo, xí'ín na'áná ri, chi kó ní sa ndaño'o ñaá ná, ta kó ní kándía na ñani tóni ná xí'ín kuu ri o número kuu ri. Ndidaá na yó'o ndíta noo tñoo'ó yé'e tát'on yé'e yuu tatá ñoo, ta ndidaá na yó'o né'e arpa Ndios ndíta na. ³ Ta xita na yaa ni xita Moisés, tá'an na sa xinkuáchí noo Ndios, xí'ín yaa xita na kúu léko, ta di'a xita na:

Ña ná'ano kée ní, ta ña ndato nda'o kée ní, sato'o ndu.

Mií ní kúu na kándéé kée ndidaá tá'an ña'a.

Ta mií ní kúu na kéndúsá'ano, ta mií ní kúu na kée ña ndaa.

Ta iin tó'ón dini mií ní kúú rey dándáki ndidaá tá'an ñayuu.

⁴ ¿Ndá yoo ví ná kaa ña o yu'ú ná mií ní,
ñá o kéká'ano na mií ní, sato'o ndu?

Ko íin ta'on, dá chí iin tó'ón dini mií ní vá kúú ná ij.

Sa'á ñoó ná kuita ndidaá tá'an nación noo mií ní, ta kandaño'o na mií ní,

dá chí sa ní na'a ní ñá kékíko ndaa ní ndidaá ñá.

⁵ Tá ní ndi'i, dá ní xiniij ñá chí induú ní nono yé'é noo kúú noo ij cháá ka ini ve'e ño'o, ñá ná'a ñá ní kandoo Ndios kemáni ná yó. ⁶ Ta ini ve'e ño'o ñoó ní kankuei usa ángel, ta ndin usa ángel ñoó né'e iin rá iin kue'e kando'o ñayuu. Ta ndíxi na dá'on kuxí kachi, ta náye'e ndaa oon víán, ta ní kao noo iin cincho oro yu'ú ndíká ná. ⁷ Ta tein ndin komí ñá tákí ñoó ni kana iian, ta né'an usa copa oro. Dá ní xi'oan iin rá iian noo ndin usa ángel ñoó, ta ní chití inian ñó'o ñá xido ini Ndios, ná daá takí kuií. ⁸ Ta kúú ní nákuuti ve'e ño'o ñoó xí'ín ño'oma, ta dión, dá ní na'a Ndios ndi ki'o ká'ano na, ta ní na'a ná ndi ki'o ndakí ná. Ta ni ko síin ta'on kuu kú'u ini ve'e ño'o Ndios nda ná xinkoo ndin usa kue'e né'e ndin usa ángel ñoó.

Di'a ní kuu tá ní kuei ángel ñoó copa ná

16 ¹ Ta nda ini ve'e ño'o ñoó ní seido'i káyu'ú ná noo ndin usa ángel ñoó, ta kaá ná:

—Kua'án ndo kata ndo nda noñó'o káa ña ño'o ini ndin usa copa né'e ndó xaan, ñá dándáki ñá xido ini Ndios.

² Dá ní kuei ángel mií noo ñoó ndútä ño'o ini copa ná noñó'o yó'o, ta kúú ní ndaki iin kue'e kini noo ñayuu ní kandía ní natiin tóni kítí chiká'ano, ta ní sa ndaño'o na na'áná ri. Ta kue'e yó'o ní datáni ñii ná, ta ní ndo'o nda'o níó ná ní keean.

³ Ní ndi'i, dá ní kuei ángel kúú uú ñoó ndútä ño'o ini copa ná noó tño'o. Ta kúú ní nduu tño'o ñoó níi, ta ndé'é rá tátó'on ndé'é níi ndii. Ta kúú ní naá ndí'i va ña'a takí xí'ín kirí takí ño'o ini tño'o ñoó.

⁴ Ní ndi'i, dá ní kuei ángel kúú oni ñoó ndútä ño'o ini copa ná ini iin rá iin yuta xí'ín ini iin rá iin ndútä noo kána takuí. Ta kúú ní nduu takuí ñoó níi. ⁵ Dá ní seido'i ní ka'an ángel dándáki takuí ñoó, ta kaá ná di'a:

—In ná ndaa nda'o kúú ní, sato'o ndu, mií ní ní sa kuu ní, ta mií ní kúú ní, ta mií ní kúú ná ij, dá chí kékíko ndaa ní sa'a ndidaá ña'a, ⁶ ta sa'a ñá ní sati ná ndei noñó'o níi ñayuu mií ní, xí'ín níi profeta ní, sa'a ñoó ní sa'an ní ní ndee ní takuí xí'i na kúú rá níi, chí ki'o dión kánian ndo'o na sa'a ñá kini ní kee na.

⁷ Ta ní seido'i ní kayu'ú iin ka ángel nda noo náa Ndios, ta kaá ná:

—Miían ndaa kuiti dión kíán, sato'o ndu, mií ní kúú Ndios kándezé kée ndidaá tá'an ña'a, ta kékíko ndaa ní, ta kékíko va'a ní sa'a ñayuu.

⁸ Ni ndi'i, dá ni kuei ángel kúú komí ñoó ndútä ñó'o ini copa ná noó ndíndii, dá ni ndudeen cháá kaan, dá ni chiñó'än ndidaá ñayuu xí'ín ñó'o. ⁹ Ta ni kei ñayuu ñoó ni kee ká'ani ndíndii, ta ni ka'än ndava'a na sa'á kuü Ndios, ná kómí choon satä ndidaá tändó'ó yó'o, ta ko ní xíin na nandikó iní na, ta ko ní xíin na ki'o na ñaqño'ó noo Ndios.

¹⁰ Ni ndi'i, dá ni kuei ángel kúú o'on ñoó ndútä ñó'o ini copa ná noo ió kítí chiká'ano ñoó dándáki rí. Ta kúú ni nakuíin naá iin níí kúú vá noo ió ri dándáki rí. Ta ñayuu ndéi ñoó ni kasá'á seí yi'í ná yáä ná sa'á ña ndó'o téi níó ná, ¹¹ ta ni ka'än ndava'a na sa'a Ndios, ná ió induú, chi ndó'o nda'o níó ná sa'á ña tání ñíí ná. Tido ko ní nándikó ta'on iní na sa'á ña kini kée na.

¹² Ni ndi'i, dá ni kuei ángel kúú iñó ñoó ndútä ñó'o ini copa ná ini yuta ká'ano naní Eufrates, ta kúú ni ichi va takuíí yuta ñoó. Ta kúú ni nono vá íchi noo ya'a ndidaá rey ndéi chí noo xinkoo ndíndii. ¹³ Ta ni xinii ni kankuei espíritu kini yú'u koo ká'ano xí'ín yú'u kítí chiká'ano kuendá ña u'u ñoó, xí'ín yú'u tå kúú profeta to'ón. Ta ndin oni espíritu kini yó'o ndáa tátó'on ki'o ndáa lá'o, ¹⁴ dá chí espíritu ña u'u vá kíán, ta kuä'á nda'o ña ná'ano kándéé espíritu yó'o kéean. Ta ko'än noo ndéi ndidaá rey noñó'o yó'o, dá nditútíán ra, dá ko'on ra naá ra xí'ín Ndios tá ná kasandaá kuü ni kaxi mií Ndios, ná kándéé kée ndidaá tá'än ña'a.

¹⁵ Ta di'a kaá Ndios: "Yó'o ká'in xí'ín ndó ña kasaai tátó'on ki'o kée iin ta kui'íná. Sa'á ñoó ndiká'án ndi kúú ví ná ndéi nduu, xí'ín ná ndaá dá'on ndíxi na, chí noón kúú ná o koo vichí ta'on, ta o túu ta'on ña kedaá xí'ín ná xíka'an noo ná", kaá na.

¹⁶ Ta ni nditútí espíritu kini ndidaá rey ñoó iin xíán noo naní Armagedón, ta to'on yó'o kúú to'on hebreo.

¹⁷ Ni ndi'i, dá ni kuei ángel kúú usa ñoó copa ná noó tachi, ta tái ni kayu'ú iin na ini ve'e ño'o Ndios induú, nda noo ió ná dándáki na ñoó, ta kaá na:

—Sa ni kuu va viti.

¹⁸ Tá ni ndi'i ni ka'än ná dión, ta kúú ni sa kuita tasa, ta tái ká'än ñayuu, ta ní'i xido kúú ka'andi. Ta ni kasá'á táchan noñó'o yó'o, ta kúú kini nda'o ni tåan. Ni kuü ni hora ko ní tåan ta'on dión noñó'o yó'o nda ni kasá'á ndéi ñayuu nda viti. ¹⁹ Ta ni chachi ñoo ká'ano sa'á ña ni'i téi ni tåan, ta oni tái ni chachi ña. Ta ndidaá ñoo ná'ano ño'o iin rá iin nación ni koon ndi'an. Dá ni ndusáa ini Ndios ñoo ká'ano naní Babilonia, ña ni kasandaá kuü ki'o na vino ovä ko'o de'e ñooan, kirá dándáki ña xido nda'o ini ná xiní ñaá ná. ²⁰ Ta ndidaá yúku ndíta ini tåño'o xí'ín yúku ndíta noñó'o yó'o ni ndaño'ó ní'ini. ²¹ Ta kúú ná'ano nda'o ñíñí ni koon nda induú satá ñayuu ndéi noñó'o, ta iin iin ña vee tátó'on oko sa'on kilo. Ta kúú ni ka'än ndava'a ñayuu sa'a Ndios sa'á ña ni koon ñíñí satá ná, dá chí miían ndaä kuiti tändó'ó ká'ano nda'o ni sa kian.

Kua'an iin ángel dándó'o na níó iin ñá'a díkó mií noó taa

17 ¹ Ni ndi'i, dá ni kii iin ángel tein ndin usa ángel, na ni sa ne'e usa copa ñoo, dá ni kaa na xí'íin:

—Nakíj chí yó'o, dá ná dána'i nooqon ndí kee Ndios dándó'o na níó taa'áná ñá'a xíxi kée díkó mií noó taa, ñá ió noó takuíí kua'a. ² Xí'ín ñá'a ñoo ni ya'a ndidaá rey ndéi noñó'o yó'o ni kee ra kuachi, ta ndidaá na ndéi noñó'o yó'o ni daxíni mií ná xí'ín ndidaá kuachi kéeán —kaá na.

³ Dá xí'ín ñaxintónií ndáka na yu'u kua'an na iin noñó'o ichí. Ta ñoo ni xinií kánoo iin taa'áná ñá'a satá iin kítí chiká'ano, ta kua'á nií ndé'é rí, ta iin níí ñíí ri ni nata'an tándaa to'on kini ña kían ká'an ndava'a sa'a Ndios. Ta usa kúú dini ri, ta uxí kúú ndíki ri. ⁴ Ta ndíxi ñá'a ñoo dá'on ndí'í, ña dáká tá'an xí'ín ña kua'á tóon, ta ni nata'an iin níí ñíian ñó'o ña'a oro, xí'ín yuu luu ndáa xí'ín perla. Ta tánee iin copa oro ndá'an, ta ni chití iniān ñó'o ndidaá ña kini xí'ín ndidaá ña ka'an noo kéeán xí'ín ra ko kúú yíān. ⁵ Ta taan ñá'a yó'o ndá'a iin kuu, ta ni ko fin kátóni ini ndi kóni kaaq. Ta di'a kua'an kuu yó'o: “Ká'ano nda'o ñoo Babilonia, ña kúú naná ndidaá na ñá'a díkó mií, xí'ín naná ndidaá ña kini kua'an ió noñó'o.”

⁶ Ta ni xinií ña xíni ñá'a ñoo, chí ni daxínián miíán xí'ín nií na kúú ñayuu Ndios, xí'ín nií na ni xi'i sa'a Jesús. Ta kúú ni naá vá iníi tá ni xinií ñá, chí iin ña'a naá iníó kían kéeán.

⁷ Dá ni kaa ángel ñoo xí'ín yu'u:

—¿Ndiva'a naá inóqon? Viti kían ná ko'in kasto'in xí'ón ndi kua'an sa'a ñá'a káa, xí'ín sa'a kítí chiká'ano kánooán káa, xí'ín sa'a ndin usa dini ri xí'ín sa'a ndin uxí ndíki ri. Ta ko fin ta'on ná'a ña ko'in kasto'in xí'ón.

⁸ Tá'an kirí ni xinon káa sa taki ri, tído ko takí ká ri viti. Vati xíān daá, keta ií ri ini yáí konó, noó koó noo sá tuu. Ndi'i ví, dá dánaá ñaá Ndios. Ta ndidaá ñayuu ndéi noñó'o yó'o, na ko kándodó kuu noo libro nda rá ni kásá'a sa'a ñayuu yó'o, tá'an libro noo kándodó kuu na nií ña kataki chíchí, noón kúú na naá iní tá ná koni na ña kee kítí ñoo, dá chí ni sa taki ri, ta ko takí ká ri viti, tído nataki tuku va rí.

⁹ Ta ña yó'o xínñó'o ñaxintónií, dá kandaq inon ndi dándákian. Ndin usa dini ri kúú usa yúku, ta dini yúku ñoo ió ñá'a káa. ¹⁰ Ta kúú ta'anian usa rey. Ta sa ni kuéi va o'on rey yó'o, ta viti dándáki iin ra, ta iin ká ra kámaní natiin ra choon. Tído tá ná kasandaá kuu dáá ñoo, cháá nda'o tiempo kánian dándáki ra. ¹¹ Ta mií kítí ni sa taki ñoo, ta ko takí ká ri viti, kirí yó'o kúú rey kúú ona, chí nákaa ri tein ndin usa rey yó'o, ta naá ri kee Ndios.

¹² Ta ndin uxí ndíki ni xinon káa kúú uxí rey, ta ko ñá'a ta'on natiin ra choon. Tído ndadá iin hora va kane'e ra choon xí'ín kítí chiká'ano káa.

¹³ Ta iin tó'ón vá nakani ini ndin uxí rey ñoo, sa'a ñoo naki'o ra choon né'e ra noo ndá'a kítí chiká'ano ñoo. ¹⁴ Ta rey yó'o xí'ín kítí yó'o naá

xí'ín n₄ kúú léko Ndios, tído kandeé vá léko xí'ín rá, dá ch₄ mií ná kúú sato'o noo ndidaá sato'o, ta mií ná kúú rey noo ndidaá rey. Ta n₄ ndíta xoo n₄ kúú n₄ ni kana mií ná xí'ín n₄ ni k₄xi mií ná, xí'ín n₄ ndíta toon xí'ín ná.

¹⁵ Ta n₄ kaa ta'ani ángel ñoo xí'ín yu'u:

—Takuíí n₄ xinon ñó'o noo ió ñá'q díkó mií ñoo, kúú ndidaá tá'an ñoo, xí'ín ñayuu kua'a, xí'ín iin rá iin nación, xí'ín n₄ ká'an iin rá iin yú'u.

¹⁶ Ta ndin uxi ndíki n₄ xinon diní kítí ñoo, xí'ín mií rí kúú r₄ koni u'u ñá'a díkó mií noo taa ñoo, ta dánkoo nda'í ñaá rá, ta taxí vichí ñaá rá, ta keí yi'í r₄ koñoan, ta chiñó'o ñaá rá. ¹⁷ Dá ch₄ ki'o dión n₄ chikáa Ndios ini r₄ ña kían kee ra ña kóni mií ná. Sa'a ñoo naki'in tá'an ña nakani ini r₄, dá naki'o ra choon né'e ra noo ndá'a kítí chiká'ano ñoo, dá ná xinkoo to'on ki'o ká'an to'on Ndios. ¹⁸ Ta ñá'a n₄ xinon káa kúú ñoo ká'ano, ña kían kómí choon sat₄ ndidaá rey dándáki noñó'o yó'o.

Di'a n₄ kuu tá n₄ naá ñoo Babilonia

18 ¹ N₄ ndi'i, dá n₄ xinii k̄onoo iin k₄ ángel vei na nd₄ induú, ta ká'ano nd₄ o choon né'e na vei na, ta kúú n₄ naye'e ndaa oon ví noñó'o yó'o n₄ kee na, dá ch₄ ndato nd₄ o yé'e n₄. ² Ta kúú n₄'i nd₄ o tá'i n₄ k̄ayu'ú ná, ta kaá n₄:

—Sa n₄ yaq va ñoo ká'ano Babilonia, sa n₄ yaq va ñoo ká'ano Babilonia. Ta n₄ nduuuan cho'o ña u'u, ta n₄ nduuuan káo noo ñó'o ndidaá tachí kini, ta n₄ nduuuan ták̄a ndidaá tá'an laa kini ndáa, kirí kúú laa tikíni. ³ Dión n₄ ndo'o ñoo ñoo, dá ch₄ n₄ xi'oan vino, kirá kúú kuachi ka'an noo, noó n₄ ndéi iin rá iin nación, dá n₄ xi'i na r₄. Ta ndidaá rey ñayuu yó'o n₄ ya'a n₄ kee kuachi xí'ín ñoo yó'o. Ta ndidaá taa náka'án nda'i ndéi noñó'o yó'o n₄ kekuíká rá mií rá, dá ch₄ n₄ xiin ñoo ñoo ndidaá ña'a xínñó'án noo rá, dá keean kuachi ka'an noo, dá ndinoo iniān.

⁴ Dá n₄ seido'i n₄ ka'an tachí iin k₄ n₄ ni ka'an chí induú, ta kaá n₄ di'a:

—Ndo'ó, n₄ kúú ñayuu miíi, kankuei ndó ñoo xa₄n, dá ná dá'a ni kuei ndó noó kuachi kée n₄ ndéi xa₄n, dá kían ná dá'a ni ndo'o níó ndo kee tāndó'o vei ndo'o ñayuu xa₄n. ⁵ Dá ch₄ ndidaá kuachi kée na n₄ xinkoo nd₄ induú, tído viti ndékuendá Ndios sa'a iin rá iin ña kini kée na. ⁶ Sa'a ñoó kua'án ndo nandió né'e ndó noó n₄ ñoo káa ndidaá ña'a n₄ kee na xí'ín ndó. Ta noo iin rá iin ña kini n₄ kee n₄ ñoo ñoó xí'ín ndó, kua'án ndo kee ndóan uu ta'ándá xí'ín ná. Ta kua'án ta'ani ndó taán ndo uu ta'ándá ndirá ov̄a cháá k₄ o d̄uú ndiróón n₄ xi'o na noo mií ndó, ta naki'o ndó r₄ nooán. ⁷ Ta sa chindaya'i ñoo yó'o miíán, ta sa katoóan keeán kuachi ka'an noo. Táto'on sa keeán kuachi, ki'o dión ki'o ndó ña ndo'o níman, ta ki'o dión ta'ani ki'o ndó ña ná kuakián. Dá ch₄ sa kuryí ñoo yó'o xí'ín miíán, ta kaáan: "Yó'o iói kúúi iin reina, ta k̄o kúú ta'oín

iin ñaq kuáan, ta ni iin kuu taelón o kuákii.”⁸ Ta sa'á ñaq ká'an dión, sa'á ñoo iin tó'ón daá vá kuu kasaq kue'e sataan, ta kuu ndi'i de'e ñooan, ta nda'í kuakián, ta nda'í kuikoán, ta xí'ín ño'o kéi ita kei ñaq, dá chi ná'ano nda'o ñaq a kee Ndios, ñaq kúú sato'o yo, ta mií ná keyíko sa'an.

⁹ Ta ndidaá rey dándáki noñó'o yó'o, tá'an ra ni ya'a ni kee kuachi xí'ín ñoo yó'o, tá'an ra ni sa ndei dij xí'án, roón kúú ra kuaki, ta nda'í ka'an ra sa'an tá ná koni ra ñaq iin ndichi ño'omá tóón kéi ñaq.¹⁰ Ta xíká nda'o kuita ra sa'á ñaq yu'ú ra ñaq kéi ñoo ñoo, ta kaa ra:

—Nda'í kúu ví ñoo ká'ano Babilonia káa, nda'í kúú víán, ñaq kúú ñoo ndakí, dá chi iin hora di'a ni naá ndí'an ni kee Ndios.

¹¹ Ta nda'í kuaki ndidaá tā náka'án nda'i ndéi noñó'o yó'o, ta nda'í ka'an ra sa'a ñoo yó'o, dá chi ko iin kā kuiin ñaq dikó rá tátō'on ki'o sa kee ñoo yó'o,¹² dá chi va'a ni sa xiiian ñaq ni kava'a xí'ín oro, xí'ín ñaq ni kava'a xí'ín plata, xí'ín ñaq ni kava'a xí'ín yuu luu ndáa, xí'ín perla, xí'ín dá'on tányí ndáa, xí'ín dá'on kuq'á toón, xí'ín dá'on seda, xí'ín dá'on kuq'á nii, xí'ín yító támí sá'an, xí'ín ndidaá ñaq ni kava'a xí'ín no'o yokó elefante, xí'ín ñaq ni kava'a xí'ín yító va'a, xí'ín ñaq ni kava'a xí'ín kaa kuáan, xí'ín ñaq ni kava'a xí'ín kaa oon, xí'ín ñaq ni kava'a xí'ín yuu ndato naní marmol,¹³ xí'ín canela, xí'ín ndútā támí sá'an, xí'ín dusa, xí'ín duku támí sá'an, xí'ín dusa kuxí támí sá'an, xí'ín vino, xí'ín sití, xí'ín harina ndato, xí'ín tirió, xí'ín kirí xío vee, xí'ín borrego, xí'ín kuéi, xí'ín carreta, xí'ín ñayuu kéchóon, xí'ín níq ñayuu.¹⁴ Ndidaá kui'i va'a sa katoó ñoo káa ni kuxíká vá nooan viti. Ta ndidaá ñaq va'a xí'ín ñaq ndáya'i ni kuxíká vá nooan, ta ni iin kuu kā o konían ndidaá ñaq yó'o.

¹⁵ Ta ndidaá tā náka'án nda'i xí'ín ñaq va'a yó'o ni kekuíká rá mií rá ni kee ñoo ñoo, dá chi sa xiin va'án noo rá. Ta xíká nda'o kakuita ra sa'a ñaq yu'ú ra ñaq kéi ñoo ñoo, ta nda'í kuaki ra, ta nda'í ka'an ra,¹⁶ chi kaa ra:

—Nda'í kúu ví ñoo ká'ano káa, nda'í kúú ví ñoo sa ndixi dá'on tányí ndáa, xí'ín dá'on kuq'á toón xí'ín dá'on kuq'á nii, ta ni sa komián ñaq a oro xí'ín yuu luu ndáa xí'ín perla, ta sa kaa tányíán.¹⁷ Nda'í kúu víán, dá chi iin hora di'a ni naá ndí'i ñaq kuiká sa komián —caa ra.

Ta ndidaá ra dákaka barco xí'ín ra chíndeé tá'an xi'ín rá, xí'ín ndidaá kā taa kéchóon noó tāño'o kakuita nda noo xíká ñoo¹⁸ kande'é rá iin ño'omá tóón kéi ñoo ñoo, dá kaa ra:

—Ni iin tó'ón ta'on ñoo kō ní kández ki'in tá'an xí'ín ñoo ká'ano káa.

¹⁹ Ta chikodó rá ñoyaká ño'o diní rá, ta kayu'ú rá, ta kuaki ra, ta nda'í ka'an ra, chi kaa ra:

—Nda'í kúu ví ñoo ká'ano káa, nda'í kúu víán, chi ñoo káa ni kedaá xí'ín ndidaá tā kómí barco, dá ni kekuíká rá mií rá xí'ín ñaq kuiká ió nooán. Tido iin hora di'a ni naá ñá —caa ra.

²⁰ Sa'á ñoó kadii iní ndo'o, ñaq ndéi induú, sa'á ñaq ndo'o ñoo ñoo dión, ta kadii iní ndo'o, ñaq kúú ñayuu Ndios, xí'ín ndo'o, ñaq kúú apóstol, xí'ín

ndo'ó, nā kúú profeta, dá chī sā nī dāndó'o Ndios níō ñoo ñoo sā'á nā nī keeán xí'ín ndó.

²¹ Dá nī tiin iin ángel ndakí ndā'o iin yuū ká'ano, nā káa tátō'on kī'o káa iin yuū molino. Dá nī dákána na nā noó tāñō'o, dā nī kaa nā:

—Tátō'on kī'o ndéē téi nī kānkao yuū káa, kī'o dión ndo'o ñoo ká'ano Babilonia, dā naá ná, ta nī iin kuū kā q̄ nándió kooan. ²² Ta nī iin kuū kā q̄ kueídó'o yó dáká'a nā ñoo káa yaa xí'ín arpa, nī q̄ káta kā nā, nī flauta nī trompeta kā q̄ tuú nā, ta nī rā tī'a kávā'a nā luu ndáa q̄ kández kā, ta nī nā xíðō molino q̄ kueídó'o kā yó ñoo ñoo. ²³ Ta nī ñó'q̄ ití kā q̄ kéis ñoo káa, ta nī q̄ kueídó'o kā yó kantó'ón nā ko'ón tanda'a. Dión ndo'an, chī tā sā naka'án nda'i sā ndei ñoo ñoo sā kuu ra tāa ndáya'i noó nā ndéi ñayuu yó'o, ta nī dānda'í nā ñoo ñoo ndidaá tā'án nación xí'ín nā tādá. ²⁴ Ta ñoo káa sā sati na nij̄ ndidaá profeta xí'ín nij̄ ñayuu Ndios xí'ín nij̄ ndidaá nā nī sa'ání ná ñayuu yó'o.

19¹ Nī ndi'i, dā nī seido'i tái ká'án kua'á ndā'o ñayuu chí induú, ta kaá nā:

iAleluya, nā ká'ano kúú Ndios, sato'o mií yó!

Mií ná kúú nā dákäki ñaá,

mií ná natiin ñañó'ó xí'ín to'on ndato xí'ín ndidaá choon,

² dā chī kényíkō ndaa nā, ta kényíkō va'a na sa'a iin rá iin ñayuu,

sā'á ñoo nī keyíkō nā sā'á nā kini nī kee ñá'q̄ xíxi kée díkó mií noó tāa, dā chī nī dātúúán ndidaá ñayuu ndéi noñó'o,

sā'á ñoo nī ya'a na nī kee na kuachi.

Ta nī naki'in ya'i Ndios noo ñá'q̄ ñoo

sā'á nā nī sataqān nij̄ ñayuu sā xino kuáchí noo ná.

³ Dá nī kaa tuku ñayuu kuá'q̄ ñoo:

—iAleluya! Chī ño'omā tóón kána noo kéis ñoo ká'ano ñoo. Ta daá kuití kana nā.

⁴ Ta ndin okō komi tā sā'ano ñoo xí'ín ndin komi nā tākí ñoo nī sā kuiita xítí, dā nī sā ndāñō'o na Ndios, nā ió dándáki noo téi ñoo, ta kaá nā:

—iDión ná koo! iAleluya!

⁵ Dá nī seido'i nī ka'án nā ndā noo ió Ndios dándáki na noo téi ñoo, ta kaá nā:

Ndidaá tā'án ndō'ó, nā xínuáchí noo Ndios, keká'ano ndó Ndios.

Ta keká'ano ta'ani ñaá ndō'ó, nā yu'u ni'ini ñaá,

á mií ndó yatá ndó, o á mií ndó kuálí ndó.

⁶ Nī ndi'i, dā nī seido'i tái ká'án kua'á ndā'o ñayuu, ta noo ká'án nā ní'i tátō'on kī'o ní'i xíðō xíka tākuí ini yuta, ta ní'i ta'ani tátō'on kī'o ní'i tā káyu'ú daī, ta kaá nā:

Aleluya, dā chī dándáki sato'o yó Ndios,

nā kández kée ndidaá tā'án ña'a.

⁷ Ná kadii iníó, ta ná kandei dii yó, ta naki'o yó ñañó'ó noo ná,

dá ch̄i sa n̄i kas̄andaá va kuú tanda'a n̄a kúú léko xí'ín ñadi'í n̄a,
ta sa io nduu va ñadi'í n̄a ña kían tanda'a n̄a xí'ín ná.

⁸ Ch̄i ni nañiin ñadi'í n̄a dá'on tayíí ndáa, ta ndato kuxí ña, ta ndato
yé'an.

Dá ch̄i ña dándáki dá'on tayíí ndáa ñoó kúú ndidaá ña va'a n̄i kee ñayuu
Ndios.

Ndiká'án ví n̄a ko'on kadíni víkó noo tanda'a n̄a kúú léko

⁹ Dá n̄i ka'an ángel ñoó xí'ín yu'u:

—Taa ña ko'in ka'in xí'ón: “Ndiká'án ví n̄a n̄i nañana Ndios ko'on
kadíni víkó noo tanda'a n̄a kúú léko.”

Dá n̄i kaa ta'ani na xí'ín:

—Miían ndaa kuiti to'on mií Ndios kían ká'in xí'ón —kaá n̄a.

¹⁰ Dá n̄i sa kuíin xitií noo ná, dá n̄i ka'in kandaño'i n̄a. Tido n̄i kaa na
xí'ín:

—Ná dá'a ni keeón dión, dá ch̄i iin t̄a xíno kuáchí dáo xí'ín vóón noo
Ndios kúú yu'u, tátó'on ki'o kée dao k̄a ñanqon, n̄a xí'o ndaa kuendá sa'a
Jesús. Kua'án kandaño'o iin tó'ón dini Ndios. Ch̄i to'on ndaa Jesús kían
dátoon ñaxintóni profeta, dá ká'an n̄a sa'a ña vei koo.

Yó'o n̄i kárroxoo iin n̄a kánoo iin kuéi kuxí

¹¹ Dá n̄i xinií n̄i nono induú, ta kúú n̄i xinií iin kuéi kuxí, ta kánoo iin
t̄a sata ri, ta naní ná, N̄a Kéndúsá'ano, N̄a Ndaa. Dión naní ná, dá ch̄i
kéyiko ndaa n̄a, ta k̄o naqá ndav'a na xí'ín ni iin tó'ón ñayuu. ¹² Tátó'on
ki'o ndé'é ño'ó ita, ki'o dión ndé'é nduchí nóó n̄a. Ta kua'á nda'o corona
kándodó dini ná. Ta né'e na iin kuú, tido k̄o iin ta'on kátóni ini ndi kóni
kaa kuú ñoó, sava'a iin tó'ón mií vá ná ná'a. ¹³ Ta ndíxi na iin dá'on n̄i
nañuchi nii. Ta naní ná, To'on Mií Ndios. ¹⁴ Ta kua'á nda'o tu'u soldado
Ndios ndéi induú tákuei ra vei ra satá n̄a kánoo kuéi kuxí ñoó. Táyíí
nda'o ndáa dá'on ndato kuxí ndíxi ra vei ra, ta kándodó ta'ani ra kuéi
kuxí vei ra sata ná. ¹⁵ Tárnee iin espada deen yú'u ná dárkue'ë n̄a ñayuu
ndéi iin rá iin nación xí'án. Ta xí'ín vara k̄a dándáki ñaá ná. Ta mií ná
ko'óni uva xí'ín sa'a ná, dá kana ndútä ri. Ta kirá yó'o dándáki ña xido
nda'o ini Ndios, n̄a kándéé kée ndidaá ña'a. ¹⁶ Ta dá'on ndíxi na ndá'a
iin kuú, ta di'in na viti ndá'a ña. Ta kuú yó'o kaá di'a: “Rey noo ndidaá
kúú rey, Sato'o noo ndidaá kúú sato'o.”

¹⁷ Ni ndi'i, dá n̄i xinií iin k̄a ángel noó ndiindii, dá n̄i káyu'ú ángel
ñoó, dá kaá n̄a xí'ín ndidaá laa tánee meí induú:

—Nakíi ndidaá ndo'ó nditútí ndi'i ndó kadíni va'a ndó koño kee Ndios,
¹⁸ dá ch̄i ko'on n̄a ki'o na koño rey keí ndo, xí'ín koño t̄a dándáki
soldado, xí'ín koño t̄a ndakí xí'ín koño kuéi xí'ín koño r̄a n̄i sa ndodó ri,
xí'ín koño ndáa mií vá ñayuu, á mií ná kúú ná sato'o o mií ná kúú
ná n̄a ño'o t̄ixi ndá'a sato'o, á mií ná kuálí ná o á mií ná ná'ano na.

¹⁹ Ndi'i, dá ní xinij kíti chiká'ano ñoo xí'ín ndidaá rey dándáki noñó'o yó'o xí'ín soldado ra. Ndidaá ta yó'o ní nditútí naqá xí'ín naq kánoo sata kuéi kuxí ñoo, xí'ín soldado Ndios vei xí'ín ná ñoo. ²⁰ Dá ví ní kankao kíti chiká'ano ñoo xí'ín profeta to'ón ñoo noo ndá'q ná. Ta profeta ñoo kúú ra sas kandeé sas kee naq ná'ano noo ñayuu ní kee kíti ká'ano ñoo, ta dión sas danda'í ra naq ní natiin tóni kíti ñoo, ta ní sas ndáño'o na na'áná ri. Dá ní dákána ni'ini Ndios kíti ñoo xí'ín profeta to'ón ñoo ini takuií kúú ño'o ita xí'ín azufre. ²¹ Ta dao ka ta ñoo ní xi'í ní kee espada tanee yú'ú naq kánoo kuéi kuxí ñoo. Dá ní ndutú'u ndidaá laa ní seí ri koño ta ñoo nda ní ndinoo ini ri.

Dándáki Cristo Jesús iin mil kuiq

20 ¹ Nindi'i, dá ní xinij konoo iin ángel vei na nda induú, ta né'e na nda'á kaya yé'é yái konó, noo koo noo sá tuu, ta né'e na iin cadena chikáni vei na. ² Dá ní kandeé ná ní tiin na kirí kúú koo ká'ano ñoo, kirí naní Satanás, kirí kúú timí'á, ta ní so'oní na rí xí'ín cadena né'e na ñoo, dá ná kandikori iin mil toon kuiq. ³ Ta ní dákána na ri nda maá ini yái konó ñoo, ta ní sadí na yé'án, ta ní kani na sello yé'án, dá ná dá'a ni konó ni iin tó'ón ñayuu noo ní sadí naq, dá kían ná dá'a ka ni keta rí danda'í ri ni iin ka nación nda ná xinko iin mil kuiq. Tá ní ndi'i, dá kánian ndaxiri cháá tiempo.

⁴ Dá ní xinij ndita téi ta sa'ándá choon, ta ñoo ní nandei ndidaá naq ní natiin choon naq keyíkon sa'á ñayuu. Ta ní xini ta'anii nío naq ta'ánda diko sa'á naq sa xí'o ndaq naq kuendá sa'q Jesús, xí'ín sa'á naq kándísa na to'on Ndios. Na yó'o kúú naq ko ní sá ndáño'o kíti chiká'ano ñoo, ta ni na'áná ri, ta ni tóni ri ko ní ñaní taan naq ni ndá'q ná. Ndidaá na yó'o ní nataki, ta ní ni'í ná ñaq dándáki na xí'ín Cristo iin mil toon kuiq. ⁵ Chin yó'o kúú naq mií noo ní nataki. Tido dao ka naq kúú ndiji, o nataki ta'on na nda ná xinko iin mil kuiq. ⁶ Ndiká'án ví naq nataki mií noo, ta kakuu ta'ani naq iil, dá chio koní ta'on na kuu naq ta'ándá kúú uu. Di'a ni'í tá'í ná kakuu na duti mií Ndios xí'ín duti Cristo, ta dándáki na xí'ín ná iin mil toon kuiq.

Di'a koo tá dákána Ndios timí'á nda maá ini taño'o noo keií ita ño'o xí'ín azufre

⁷ Tá ná xinko iin mil toon kuiq ñoo, dá ví ndaxiri timí'á yái konó noo ndadi ni'ini ri. ⁸ Dá ví keta rí kanoo rí danda'í ri naq ndéi ndidaá nación ño'o ndin komi xoo tachi noñó'o. Nda noo kúú kuendá Gog xí'ín nda noo kúú kuendá Magog kanoo rí danda'í ri ñayuu, dá nditútí rí naq, dá ko'on na xí'ín rí naq ri xí'ín ñayuu Ndios. Táto'on kua'q kúú ñotí ndéi yu'ú taño'o, kio dión ví kua'q kakuu ñayuu nditútí rí. ⁹ Chin kii na iin rá iin xoo ñayuu, nda noo xíká cháá ka, dá kao noo na ñoo noo ndéi tu'u ñayuu Ndios, noo kúú ñoo mani noo Ndios. Tido dákóon Ndios ño'o

kéj ita satə ná, dá naá ndí'i na. ¹⁰ Ta t̄imí'á, kirí ni d̄anda'í ñayuu ñoó, dákána ñaá Ndios ko'on ri nda m̄á ini t̄año'ó noo sá'ano ita ñó'ó xí'ín azufre, noo nákaq kítí chiká'ano ñoo xí'ín profeta to'ón ñoo. Ta daá kuití ndo'o naní ní o rí nduú ñoo xí'ín profeta ñoo.

Ió Ndios iin téi kuxí, ta keyíko na sa'á ñayuu

¹¹ Ni ndi'i, dá ni xini iin téi kuxí ká'ano, ta ni xini ta'anii na ió dándáki ñoo. Ta ni naá noñó'ó xí'ín induú noo na ió ñoo, ta ni iin tó'ón ta'on xíán ko ní nátuu kaan. ¹² Dá ni xini ndíta ndidaá na ni xi'i, na ndáya'i xí'ín na ko ndáya'i noo Ndios. Dá ví ni nono ndidaá libro ñoo. Ta ni nono ta'ani iin kā libro, ta ña yó'o kúú libro noo kándodó kuu na ni'í ña kataki chichí ná. Dá ví ni keyíko sa'a iin rá iin na ni xi'i ñoo tátó'on káa rá ió ña kándodó noo dao kā libro ñoo, chi ni keyíko na sa'á ña ni kee na. ¹³ Ta ni naki'o t̄año'ó ndidaá ñayuu ni xi'i ñó'o noo ra. Ta ni naki'o ta'ani ña kédaá xí'ín ñayuu, dá xí'i na, ndidaá tá'an ñayuu ñó'o t̄xi ndá'án. Ta ni naki'o ta'ani yái ndii ndidaá ndii ñó'o iniān. Dá ví ni keyíko sa'a iin rá iin na tátó'on ki'o káa rá ió ña'a ni kee na. ¹⁴ Ta ña kédaá xí'ín ñayuu, dá xí'i na, xí'ín yái ndii ni sata Ndios ña kua'an ini takuií kúú ño'o ita. Ña yó'o dándáki ña kuu ñayuu ñoo ta'ándá kúú uu. ¹⁵ Tá'an na ko kándodó kuu noo libro noo kándodó kuu na ni'í ña kataki chichí ñoo, noón kúú na ni dákána Ndios ini takuií kúú ño'o ita.

Kava'a Ndios iin noñó'ó saá xí'ín induú saá

21 ¹ Ni ndi'i, dá ni xini iin induú saá xí'ín iin noñó'ó saá, dá chi induú mií noo xí'ín noñó'ó mií noo ni ya'a vaan kua'an, ta koó kā va t̄año'ó nákaq. ² Dá ni xini mií yu'u, Juan, ña kúú ñoo Jerusalén saá, ña kúú ñoo ii. Ta ni xini konooan vei ña nda induú ni kee mií Ndios, ta luu ni kenduuān miíán tátó'on kée iin ñá'a ni kenduu mií vei natiin yíān. ³ Dá ni seido'i ni kayu'ú iin na nda induú, ta kaá na:

—Kande'é, ña xaan kúú ve'e ño'o Ndios, ta viti íian noo ndéi ñayuu na, dá chi koo na xí'ín ñayuu na, ta kakuu na na ñoo mií Ndios, ta kanoo mií Ndios tein na, ta kakuu na Ndios noo ná. ⁴ Ta dánayaaa Ndios ndírnoo ñayuu na. Ta o kúú kā na, ta ni o kúnda'í kā ini na, ta o kuáki kā na, ta o ndó'o kā ní o ná, dá chi ndidaá ña'a sa ndo'o na tá sata ni kexoo vaan.

⁵ Dá ni kaa na ió dándáki noo téi ñoo:

—Kande'é ndó, yu'u kúú na ndésaá ndidaá tá'an ña'a.

Dá ni kaa na xí'ín yu'u:

—Taa ndidaá ña yó'o, dá chi ndino'o ña nda q kíān ká'in, ta miíān ndaa kooan.

⁶ Ta ni kaa ta'ani na xí'ín yu'u:

—Sa ni kuu va viti. Yu'u kúú to'on mií noo xí'ín to'on noo ndí'i, ta kúú na mií sa'a xí'ín na noo ndí'i. Tá ió iin káa na íchi ini, nakíí na noo

yu'ū, dá ki'o oon yu'ū tākuíí kána ndita ko'o na, kirá xí'o ña kataki chichí ná. ⁷ Ta ndi ndáa ná ni kāndeé ni xinkuei, noón kúú ná natiin ndidaá tá'an ña va'a noó yu'ū, dá chi yu'ū kakuu Ndios noo ná, ta mií ná kakuu de'e noó yu'ū. ⁸ Tido ñayuu kó ndéé iní, xí'ín ná kó kándisa yu'ū, xí'ín ná kée ña ka'an noo, xí'ín ná sa'ání ndii, xí'ín ná kée kuachí xí'ín ná kó kúú ñadi'í ná o yíí ná, xí'ín ná tādí, xí'ín ná ndáñ'o yoko xí'ín ndidaá ná to'ón, noón kúú ná ni ni'i tá'i ña kaño'o na ini tākuíí kúú ño'ó ita xí'ín azufre. Ña yó'o dándáki ña kuu ná ta'ándá kúú uu —kaá Ndios.

Kava'a Ndios iin ñoo Jerusalén saá

⁹ Ni ndi'i, dá ni kixi iin ángel nákaa tein ndin usa ángel ni sa ne'e ndin usa copa ni chití ni sa ño'o tāndó'ó sa ni ya'a ñoó, dá ni kaa ná xí'íin:
—Nakíí chí yó'o di'a, dá ko'in dána'i nooon na ko'on tanda'a, ná kakuu ñadi'í ná kúú léko ñoó.

¹⁰ Dá ndáka ná kúú Espíritu Ndios yu'ū ni sa'an ná dini iin yúku ká'ano dikó sín ñoó, dá ni dāná'a ná iin ñoo ká'ano nda'o nooí, ta ñoo ñoó kúú ñoo ii, ña kúú ñoo Jerusalén, ña kían kōnoo vei nda induú ni kee Ndios.

¹¹ Ta ndato oon ví náye'e ndaa ñoo ñoó tāto'on ki'o ndato náye'e ndaa mií Ndios. Ta nádión ña tāto'on ki'o nádión yuū ndato xíxi díon, ta ndé'án tāto'on ki'o ndé'é yuū naní jaspe, chi yé'an tāto'on ki'o yé'e yuū tātá. ¹² Ta ndíka nda'o náo ni kao noo ñoo ñoó, ta dikó nda'o ña, ta uxi uu kúú yé'án, ta ndíta iin iin ángel yé'án, ta iin rá iin yé'án ñoó tändaa iin rá iin kuū ndin uxi uu de'e tāa naní Israel. ¹³ Ta chí xoo noo xínkoo ndíndii ño'o oni yé'án, ta chí xoo norte ño'o ta'ani oni yé'án, ta chí xoo sur ño'o ta'ani oni yé'án, ta chí xoo noo sá náo ndíndii ño'o ta'ani oni yé'án. ¹⁴ Ta uxi uu kúú yuū sa'a náo ñoo ñoó, ta iin rá iin yuū sa'a náo ñoó tändaa iin iin kuū ná kúú apóstol, ná sa xionoo xí'ín ná kúú léko.

¹⁵ Ta né'e ángel ñoo iin vara oro, dá chiki'ó ná ñoo ñoó, xí'ín yé'án xí'ín náo ñá. ¹⁶ Ta komi xoo kúú ñoo ñoó, ta ña ndíkāqan xí'ín ña kánián, iin náo vá ndáaan. Dá ni chiki'ó ná ñá xí'ín vara oro ñoó, ta uu mil komi ciento kilómetro kúú ña kánián, ta uu mil komi ciento kilómetro kúú ña dikóqan, ta uu mil komi ciento kilómetro kúú ña ndíkāqan. ¹⁷ Ta ni chiki'ó ná náo ñá, ta kían oni diko uxi komi metro tāto'on ki'o chiki'ó ñayuu, chi ki'o dión ni chiki'ó ñaá ángel ñoó. ¹⁸ Ta yuū ni kāva'a náo ñoó kúú yuū naní jaspe. Tido mií ñoo náo ni kāva'a xí'ín oro ndino'o, ta díon ña tāto'on ndato díon yuū tātá. ¹⁹ Ta yuū sa'a náo ñoó ni kāva'a xí'ín yuū luu ndáa, ta yuū sa'a náo mií noó ni kāva'a xí'ín yuū naní jaspe, ta ña kúú uu ni kāva'a xí'ín yuū naní zafiro, ta ña kúú oni ni kāva'a xí'ín yuū naní ágata, ta ña kúú komi ni kāva'a xí'ín yuū naní esmeralda, ²⁰ ta ña kúú o'on ni kāva'a xí'ín yuū naní ónice, ta ña kúú iñó ni kāva'a xí'ín yuū naní cornalina, ta ña kúú usá ni kāva'a xí'ín yuū naní crisólito, ta ña kúú ona ni kāva'a xí'ín yuū naní berilo, ta ña kúú iin ni kāva'a xí'ín

yuu naní topacio, ta ña kúu uxi nil kava'a xí'ín yuu naní crisopraso, ta ña kúu uxi iin nil kava'a xí'ín yuu naní jacinto, ta ña kúu uxi uu nil kava'a xí'ín yuu naní amatista.²¹ Ta uxi uu yé'e ñoo nil kava'a xí'ín uxi uu perla, sa'á ñoó iin rá iin yé'e ñoo kúu iin perla. Ta keí oro kúu keí ño'o ñoo ñoo, ta yé'an táto'on yé'e yuu tátá.

²² Ta ni iin tó'ón ve'e ño'o kol ní xinij iín ñoo ñoo, dá chil sato'o yoo Ndios, naq kándéé kée ndidaá ñaq'a, noón vá kúu ve'e ño'o ió ñoo ñoo, xí'ín naq kúu léko.²³ Ta kol xínñó'o ta'on ñoo ñoo ndíndii, ni yooo, dá katoon, dá chil mií vá Ndios dáye'e sa'á ñaq ndato téi naq, ta mií léko ñoo kúu ño'o dáton iin ní ñoo ñoo.²⁴ Ta ñayuu nil kak*i* ndéi iin rá iin nación kanoo noo náye'e ndaa ñoo ñoo, ta ndidaá ta'an ñaq kuiká xí'ín ñaño'o naki'o ta sa kuu rey noño'o yó'o noo ñoo ñoo.²⁵ Ta ni iin kuu ta'ón oo ndadí yé'án, dá chil ni iin kuu ka oo kuaá ñoo.²⁶ Ta kane'e na ndidaá ñaq kuiká xí'ín ñaño'o nil sa komí iin rá iin nación ko'on naq naki'o naq noo ñoo ñoo.²⁷ Ta ni iin tó'ón ta'on ñaq yakó oo kúu ku'u ñoo ñoo, ni naq kée ñaq kini, ni naq to'ón. Sava'a naq kataki chichí kándodó kuu noo libro naq kúu léko, noón vá kúu naq kuu ndu'u ñoo ñoo.

22 ¹ Ní ndi'i, dá nil daná'q ángel ñoo iin yuta ndato nda'o nooí. Ta yuta ñoo xíka takuií xí'o ñaq kataki yoo, ta ndato yé'e ra táto'on kil'o yé'e yuu tátá. Ta takuií yó'o kána mií tixi téi noo ió Ndios dándáki na xí'ín naq kúu léko.² Ta me'í keí nákaq mií ñoo ñoo nákaq yuta ñoo. Ta ndíta yítoo ndin nduú xoo yu'u yuta ñoo, ta yítoo ñoo xí'o ñaq kataki yoo. Ta iin rá iin yooo xí'o rá kui*'i*, chil uxi uu ta'ándá xí'o rá kui*'i* noo kuiq. Ta ndá'q yítoo ñoo kúu tata nduvaqa ñayuu ndéi iin rá iin nación.³ Ta ni iin ka chi'an oo kóo noo ñayuu kandei ñoo. Ta ñoo kuiin téi noo koo Ndios dándáki na xí'ín naq kúu léko, ta koni kuachí ñayuu naq noo ná.⁴ Ta koni túu na noo Ndios, ta kanda'q kuu mií Ndios taan naq.⁵ Ta ni iin kuu ta'ón oo kuaá ñoo ñoo. Ta ni oo kónñó'o ka naq ni iin tó'ón ño'o katoon noo ná, ni ndíndii, dá chil mií vá Ndios, naq kúu sato'o yoo, katoon noo ná. Ta daá dándáki kuií Ndios.

Sa kuyati va ñaq nandío koo Jesús kasaq naq

⁶ Dá nil kaa ángel ñoo xí'ín:

—Ñaq ndaq kúu to'on yó'o, ta miían ndaa xinkoo noo ká'an. Sa'á ñoó sato'o yoo Ndios, naq kúu Ndios xí'o ñaq kándaq ini naq kúu profeta naq sa'a ndí kián koo, noón kúu naq nil tanda'á iin ángel kéchóon noo ná noo yó'o, dá dána'q naq noo ñayuu mií ná sa'q ndidaá ñaq yati vei koo, ñaq kúu ñaq kánian koo.

⁷ —Kana'ón ñaq sa yati ño'o vá kasaai —kaá Jesús.

Ndiká'án ví naq né'e va'a ndidaá to'on nákani libro yó'o sa'á ñaq vei koo.

⁸ Ta mií yu'u, Juan, kúu naq nil seídó'o ndidaá ñaq yó'o, ta nil xinij xí'ín nooí ñaq. Tá nil ndi'i nil seídó'i ñaq, ta nil xinij ñá, dá nil sa kuiq xitíí kuaqin kandaño'i ángel, naq nil dána'q ndidaá ñaq yó'o nooí.⁹ Dá nil kaa naq xí'ín:

—Koó, ná dá'a ni keeón dión, dá chi*i*in ná xínuáchí dáo xí'ón kúú yu'u, táto'on ki'o kée dao ka ñanon, ná kúú profeta, xí'ín to'on kée ná ndíta toon xí'ín to'on dána'a libro yó'o. Kua'án kandaño'o iin tó'ón dini mií Ndios.

¹⁰ Ta ni kaa ta'ani na xí'íín:

—Ná dá'a ni kadon libro yó'o xí'ín sello, dá chi*s*a yati ñó'ó vá ve*i* koo ña kásto'an sa'a. ¹¹ Sa'a ñóó ná ko kúú ñayuu ndaaq, ta ki'o dión ná kakuu ij vá ná. Ta ná kúú ñayuu kíni, ná kee ij vá ná ña kini. Ta ná kéndaq, ná kendaq ij vá ná. Ta ná ió vii noo Ndios, ná koo vii ij vá ná.

¹² —¡Kana'ón ña sa yati ñó'ó vá kasaai! Ta chiya'avii iin rá iin ñayuu táto'on ki'o káa choon ni kee na. ¹³ Yu'u kúú to'on mií noo xí'ín to'on noo ndí'i, ta kúú ná míi sa'a xí'ín ná noo ndí'i. Yu'u kúú ná míi noo, ta yu'u kúú ná noo ndí'i —kaá Jesús.

¹⁴ Ndiká'án ví ná ni dandóó dá'on ndíxi na, dá chi*i*ó íchi ná ña kían keí ná kui'i kána noo yíto, kirá xí'o ña kataki yo. Ta ió ta'ani íchi ná ku'u na iin rá iin yé'é ñoo ñoó. ¹⁵ Tido satq vé'e va kandoo tina, xí'ín na tadí, xí'ín ná kée kuachí xí'ín ná ko kúú ñadi'i ná o yíi ná, xí'ín ná sa'ání ndii, xí'ín ná ndáño'o yoko, xí'ín ndidaá ná kátoó dándo'í dao ka ñayuu.

¹⁶ —Mií yu'u, Jesús, kúú ná ni tanda'á iin ángel kechóon nooí, dá ki'o ndaaq ná kuendá sa'a ndidaá ña yó'o noo ndidaá ná kúú kuendá miíí. Yu'u kúú ná ni kii tein ná ve'e rey David, ta yu'u kúú tinoó ndato xínkoo tá kua'an tuu —kaá ná.

¹⁷ Ta kaá ná kúú Espíritu Ndios:

—Nakíi.

Ta kaá ta'ani yó, ná kúú ñadi'i Jesús:

—Nakíi ní.

Ta ndo'ó, ná seídó'o to'on yó'o, kaa ta'ani ndó:

—Nakíi ní.

Ta ndo'ó, ná íchi ini, nakíi ndo. Ta ndi ndáa ndó ká'án ko'o takuíí, dá kían ko'o oon ndó takuíí xí'o ña kataki yo.

¹⁸ Sa kásto'in xí'ín ndidaá tá'an ná seídó'o to'on tández noo libro yó'o, ña ká'án sa'a ndí kian koo chí noo, ña ta ni chindaq noo ná ni chikodó ná cháá ka to'on noo tuti yó'o, dá kían tanda'á Ndios ndidaá tá'an kue'e kíian noo ná, ña kían ká'án libro yó'o sa'a. ¹⁹ Ta ta ni chindaq noo ná ni ditá ná dao to'on tández noo libro yó'o, ña ká'án sa'a ña ve*i* koo, dá kían ko'o ni ta'ani Ndios ditá ná kuu ná, ña kánóo noo libro noo kándodó kuu ná kataki chíchí, ta o kónó ná ña kandei na ñoo ij ñoó, ña ká'án libro yó'o sa'a.

²⁰ Mií ná xí'o ndaaq kuendá sa'a ña yó'o kúú ná kaá di'a:

—Miían ndaaq kuiti yachi va kasaai.

¡Dión ná koo! ¡Nakíi ní, Jesús, mií ní ná kúú sato'o ndu!

²¹ Ná koo ña mani xí'o sato'o yo Jesucristo xí'ín iin rá iin ndó. Dión ná koo.